onafhankelijk studentenblad
Veto

jaargang 53 nummer 3
23 november 2026
driewekelijks blad
erkenningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

bpost
PB-PP | B-02817
BELGIE(N) - BELGIQUE

Hoe loopt jouw parcours?

In deze editie:

6-7 Stress bij rijbewijs
8-10 Bindende starttoetsen
32-35 Interview: Judith uit *Thuis*

In deze editie

3 Mag je als student nog een jaartje rondklooien?
4 Waarom krijgen UCLL-studenten niet het laagste tarief in de Alma?
5 Hoe een masterproef een *Pano*-reportage werd
6-7 De weg naar een rijbewijs is lang: 'We merken dat veel studenten er met veel onzekerheid naar kijken'

8-10 Het toelatingsexamen burgerlijk ingenieur: terug van nooit weggeweest?

11 Column: Nederlandse schaamte

12-13 Een nacht op patrouille met de Leuvense studentenflik: 'We kunnen op zoek gaan naar wildplassers'

14-15 Studenten Seksuologie richtten Between Us op: 'Seksualiteit is zoveel
16-17 De Europese student is boos: 'Verandering gebeurt niet zomaar'

18-19 Vlaams Belang aast op studentenstem: vindt de partij haar kiezers van morgen aan de universiteit?

22-23 Marie-Gabrielle Verbergt kritisch over onderzoeksfinanciering in nieuw boek

24-26 Versnipperd socialemediabeleid bij KU Leuven

27 Strip
28-29 Interview: Ish Ait Hamou

30-31 Het is niet zo erg gesteld met de literaire wereld als wordt beweerd

32-35 Navraag: Katrien De Ruysscher

36 Sjarels Crypto
37 Horoscoop & Kringtip
38-39 KU Leugen

EDITORIAAL

Mag je als student nog een jaartje rondklooien?

Op 1 juli 2019 legde ik mijn eerste test af aan de KU Leuven. Geen examen, maar een ijkingstoets. Die was destijds verplicht voor studenten die zich wilden inschrijven in de richting die ik al beoogde te doen sinds mijn vijftiende: Ingenieurswetenschappen.

Een dag later kwam een e-mail binnen: 'Proficiat, je bent geslaagd voor de ijkingstoets!' Ik behaalde een score van vijftien op twintig. Daarmee behoor ik tot de groep studenten waarvan bleek, uit statistieken van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, dat meer dan 65 procent het diploma binnen de beoogde drie jaar haalde.

Aan het einde van mijn eerste academiejaar zette ik de opleiding stop. Hoewel mijn cumulatieve studie-efficiëntie van 33% – van mijlpalen was nog geen sprake – me toeliet om het traject verder te zetten, besloot ik de overstap te maken naar de bachelor Informatica. Zo behaalde ik via een omweg in september dit jaar toch nog de master in de Ingenieurswetenschappen: Computerwetenschappen.

Een hobbelig traject, waarbij ik van het allergrootste geluk mag spreken over de kansen die me geboden werden. Zo'n heroriëntatie kost de samenleving veel geld. Het is dan ook begrijpelijk dat het tijdig heroriënteren en correct informeren van nieuwe studenten een prioriteit is voor zowel de onderwijsinstellingen als de overheid.

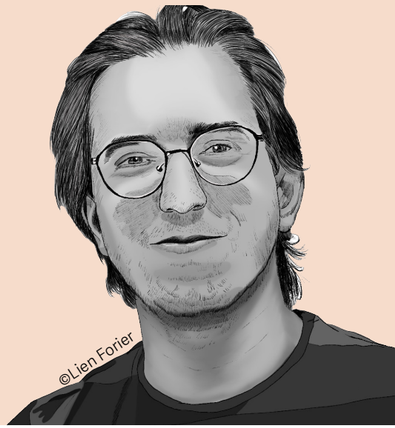
In een toekomst waar starttoetsen evolueren naar toelatingsexamens, krijgt de student misschien zelfs die kans niet meer

Maar waar ik minder begrip voor kan opbrengen, is het afschilderen van een jaar in een opleiding die je niet afmaakt als weggegooide tijd. Ja, ik heb een jaartje rondgeklooid – en er viel in 2020 opvallend minder rond te klooien. Maar dat betekent niet dat ik geen werk heb verricht op educatief vlak: ik leerde beter studeren en omgaan met stress.

In de discussie over lange studieduur, lijkt er geen plaats voor de student die een jaar zonder succes studeert, daar een sterkere student van wordt, en uiteindelijk zijn weg wel vindt. In een toekomst waarin starttoetsen evolueren naar toelatingsexamens – iets waar mijn voormalige faculteit over nadenkt – krijgt die student misschien zelfs helemaal die kans niet meer.

In die toekomst zit elke student meteen in de richting waar die zo weinig mogelijk tegenslagen moet verduren. Goedkoop, maar hebben we dan echt iets geleerd?

Antonie Schoofs is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Cartoon van de maand

'Even ontprikkelen na al dat lezen'

© Lien Forier

Waarom krijgen UCLL-studenten niet het laagste tarief in de Alma?

© Femke Van Crombrugge

Studenten van de hogeschool UCLL genieten niet van dezelfde korting in de Alma als KU Leuven- of LUCA-studenten. Maar waarom is dat zo? 'We hebben nu een groter aanbod van psychologische dienstverlening.'

OLAV KETTING, KIMBERLY VRANCKEN

Wie met vrienden een hapje wil gaan eten, kiest in Leuven al snel voor de Alma. Maar voor UC Leuven Limburg-studenten ligt dat moeilijker. Zij genieten niet van het laagste tarief in het studentenrestaurant. Voor een warme maaltijd betalen KU Leuven- en LUCA-studenten 6,15 euro, terwijl UCLL-studenten er 10,65 euro voor neertellen.

Dat verschil bepaalt het restaurant niet zelf, legt Alma-directeur Tom Mestdagh uit. Elke instelling beslist via haar eigen studentenvoorzieningen hoeveel ze bijdraagt aan de maaltijden van haar studenten. Zelf krijgt hij ook vaak de vraag waarom niet alle studenten dezelfde korting krijgen.

Eigen catering

Het antwoord ligt bij de UCLL zelf. De hogeschool stopte in 2022 met de subsidiëring van Alma-maaltijden. Dat deed ze nadat een analyse uitwees dat maar weinig studenten gebruikmaken van de Alma, in verhouding tot wat het de UCLL kostte. Bovendien organiseert de instelling zelf catering op haar eigen campussen. Het beschikbare aanbod varieert wel per restaurant. Zo biedt niet elke campus warme maaltijden aan.

Toch blijft het een groot verschil met de LUCA School of Arts, die geen eigen catering biedt op haar campus. Maar studenten van de Leuvense campus krijgen wel korting in de Alma, waardoor ze vaak broodjes bestellen. Die laten ze leveren aan hun cafetaria. De UCLL is daardoor de enige Leuvense instelling van de Associatie KU Leuven die haar maaltijden bij de Alma niet subsidieert.

Andere prioriteiten

Vier jaar geleden koos de UCLL ervoor om beschikbare middelen anders in te zetten. 'Zo hebben we nu bijvoorbeeld een groter aanbod van psychologische dienstverlening voor onze studenten', laat de hogeschool weten.

Het is dan ook belangrijk om het volledige pakket aan studentenvoorzieningen te vergelijken: het aanbod, de toegankelijkheid, wat studenten zelf betalen en waar een instelling haar prioriteiten legt. Bij de UCLL zijn dat onder andere betaalbare mobiliteit, sport, financiële ondersteuning en mentaal welzijn. 'De meerwaarde van de associatie gaat dus zeker ruimer dan individuele kortingen of tarieven', zegt de hogeschool.

stukjes van mezelf

© Sousanna Zacharian

people pleasen
people pleasen
en daartussen ook
mezelf verliezen

een stukje hier
een stukje daar
hang ik nog
wel aan elkaar?

als ik al
mijn delen lijm
zullen er wel
geen scheurtjes zijn

een schim die spiegelt
aan mijn gelaat
en die telkens weer
mijn ziel verlaat

mijn ziel verlaat
en die telkens weer
aan mijn gelaat
een schim die spiegelt

geen scheurtjes zijn
zullen er wel
mijn delen lijm
als ik al

een stukje hier
een stukje daar
hang ik nog
wel aan elkaar?

people pleasen
people pleasen
en daartussen ook
mezelf verliezen

Miro Vermeulen is redacteur Foto en student Digital Media and Society.

© Nuria Florizoone

Hoe een masterproef een *Pano*-reportage werd

© Giel Schevenels

Drie studenten van de Vrije Universiteit Brussel zagen hun thesis vertaald worden naar een *Pano*-reportage. 'Nog vooraleer we het punt van onze thesis kregen, stuurde onze promotor dat hij ons onderzoek had voorgelegd bij *Pano*.' KIMBERLY VRANCKEN, ANTONIE SCHOOFS

Veel studenten vatten hun thesis aan in de hoop dat ze er later een wetenschappelijk artikel over mogen schrijven. Voor Pieter-Jan Lesage, Giel Schevenels en Jonas Marly, drie studenten Journalistiek aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB), werd het veel meer dan dat: zij zagen hun thesis vertaald tot een *Pano*-reportage.

'In onze opleiding heb je de keuze om ofwel een klassieke masterproef te schrijven ofwel een onderzoeksjournalistieke thesis. Ik koos voor dat laatste', zegt Giel. De optie om een onderzoeksjournalistieke thesis te schrijven was ook de reden waarom hij besloot om Journalistiek aan de VUB te studeren, en niet aan de KU Leuven.

Snus

Samen met Pieter-Jan en Jonas vormde Giel een groepje en gingen ze op zoek naar een geschikt onderwerp. Dat onderwerp vonden ze in het steeds populairder wordende nicotineproduct snus. 'Pieter-Jan en ik hadden snus al op ons lijstje staan, Jonas had er nog nooit van gehoord. *(lacht)* Maar we vonden het alle drie wel een geschikt onderwerp', zegt Giel. Daarna pitchten de studenten hun thesis, en konden ze beginnen.

Met hun thesis wilden ze de populariteit van snus onder jongeren in kaart brengen. Giel kwam zelf vaak in aanraking met het goedje tijdens het voetballen. 'Ik vroeg ook eens aan de leden van onze jeugdbeweging of ze snus kenden. Zij vertelde me dat heel populair was op hun middelbare school.

'Jongeren van twintig jaar of ouder kennen het wel van school of de voetbalclub', gaat Giel voort. 'Maar bij de nog jongere populatie wordt het echt gedaan in de klas. Dat is heel opvallend: vanaf dan wisten we dat er echt iets in zat.'

> 'Ik hoop niet dat onderzoeksjournalistiek de dupe wordt van besparingen'
>
> *— Giel Schevenels, student Journalistiek*

Aan de hand van getuigenissen wilden de studenten tonen wat snus doet met jongeren en hoe gevaarlijk het is. Dat het om een heel nieuwe rage ging, werd al snel duidelijk. Tijdens de interviews met deskundigen en tabakologen kwamen ze namelijk tot de conclusie dat er nog geen experten waren omtrent die nicotinezakjes.

De promotor van de thesis was Wim Van den Eynde, onderzoeksjournalist bij het VRT-programma *Pano*. 'De communicatie met onze promotor verliep via WhatsApp. Nog vooraleer we het punt van onze thesis kregen, stuurde onze promotor dat hij ons onderzoek had voorgelegd bij *Pano*. Hij vroeg of we het zagen zitten dat ze er iets mee zouden doen', zegt Giel. 'We hadden er niet meteen op geantwoord, omdat we in extase waren.'

Daarna stemden ze in en werden ze uitgenodigd op de redactie van *Pano*. 'En daar zaten we dan. Na het gesprek merkten we meteen dat het een van de zes onderwerpen zou zijn voor het najaar.' Het is de eerste keer dat een thesis wordt uitgewerkt tot een reportage van het VRT-programma. 'Iedereen wordt wel aangemoedigd om een persbericht te schrijven, en dat wordt vaak gepubliceerd. Maar dat het door *Pano* gebruikt wordt, is echt de eerste keer', zegt Giel.

Expertise

Het programma vroeg expliciet om de expertise van de studenten, aangezien het moeilijk voor hen was om al die getuigen te vinden. 'Tijdens de meeting liet ik vallen dat ik mijn stage nog moest doen. En ze vroegen of ik dat niet bij hen wilde doen', zegt Giel. Zo gezegd, zo gedaan. De student Journalistiek mocht tien weken stage lopen bij *Pano* en heel het proces van dichtbij meemaken.

Zelf is Giel geïnteresseerd in langdurige onderzoeksjournalistiek, maar beseft hij ook dat de plaatsjes beperkt zijn. 'Het is een moeilijke periode in de media, waardoor er minder ruimte is voor onderzoeksjournalistiek. Er is heel weinig kans om daar te mogen beginnen, maar dat is natuurlijk wel iets waar je van droomt.'

Die droom werd alleen maar groter tijdens zijn stage. 'Dat was echt heel tof om te doen. En je merkt ook dat die reportages echt impact hebben', zegt Giel. 'Ik droom er dus wel van om daar ooit te mogen werken. Maar zeker met de besparingen die eraan komen, wordt het moeilijk. Ik hoop niet dat onderzoeksjournalistiek daar de dupe van wordt.'

De weg naar een rijbewijs is lang: 'We merken dat veel studenten er met veel onzekerheid naar kijken'

Voor sommige studenten is een rijbewijs halen een lange en dure onderneming. Examenstress en oplopende kosten kunnen de weg naar dat felbegeerde roze kaartje bemoeilijken.

SARA BELLENS, ARTHUR VITS

© Sam Franssen

Meermaals proberen en nog steeds niet slagen. Voor sommige studenten is het behalen van een rijbewijs B een lastig parcours. Stress voor het praktijkexamen is dan ook een veelvoorkomend fenomeen. Bovendien loopt het prijskaartje snel op wanneer bijkomende rijlessen of extra examenkansen nodig zijn.

Handgeschakeld of automaat?

Wie geslaagd is voor het theoretisch examen, staat nadien voor de keuze om te leren rijden met een handgeschakelde wagen of een automaat. De slaagpercentages bij beide mogelijkheden liggen niet ver uit elkaar. In 2025 slaagde 50,34% van de kandidaten met een handgeschakelde wagen, terwijl dat met een automaat 48,85% bedroeg. Dat blijkt uit cijfers die *Veto* opvroeg bij GOCA Vlaanderen, de sectorfederatie voor technische keuring en rijbewijsexaminering.

'Vaak zijn de grootste fouten op een praktijkexamen het gevolg van onoplettendheid'

— Jenny Duvillers, directeur rijschool Moderna

Het wordt aanbevolen om de keuze bewust te maken. 'Wie slaagt met een automaat, krijgt vandaag een rijbewijs dat beperkt is tot wagens met een automatische versnellingsbak', zegt Dirk Snauwaert, communicatiestrateeg bij GOCA Vlaanderen. 'Wil je later toch manueel rijden, dan moet je opnieuw een praktisch examen afleggen met een handgeschakelde wagen.'

Andrea Pane, student Politieke Wetenschappen aan de KU Leuven, koos ervoor om te leren rijden met een automaat. 'Helemaal in het begin heb ik me gewaagd aan een handgeschakelde wagen, maar dat was nogal moeilijk. Bovendien is het goed mogelijk dat alle auto's in de toekomst een automatische versnellingsbak zullen hebben', klinkt het.

Russische roulette

Bij Andrea verloopt het behalen van een rijbewijs best moeizaam. Hoewel hij van de eerste keer zijn theorie behaalde, zal hij zich binnenkort wagen aan zijn vijfde poging voor het praktijkexamen. 'Wat me vooral motiveert om ervoor te blijven gaan, is de vrijheid die een rijbewijs geeft. Je kunt bijvoorbeeld sneller met vrienden afspreken en je bent minder afhankelijk van het openbaar vervoer. Ook later heb je dat gewoon nodig.'

Voor Nora, studente Rechtspraktijk aan de UCLL, is het binnenkort de derde keer dat ze haar praktisch rijexamen zal afleggen. 'Derde keer, goede keer. Een rijbewijs biedt meer onafhankelijkheid ten opzichte van anderen. Dat weegt voor mij harder op tegen een eventuele buis', legt ze uit.

De studente wijst ook op de stress die ze ervaart bij het hele proces. 'Binnenkort verloopt mijn theoretisch rijbewijs, dus dat bezorgt me wel stress. Maar vooral de kosten baren me zorgen. Ondertussen liggen die rond de tweeduizend euro, die vervolgens terechtkomen bij mijn alleenstaande moeder. Dat leidt wel tot een schuldgevoel', vertelt ze openhartig.

'Als je op het examen over de boordsteen rijdt tijdens het parkeren, is het natuurlijk meteen over en uit'

— Andrea Pane, student Politieke Wetenschappen

Jenny Duvillers, de directeur van de Leuvense rijschool Moderna, legt uit dat stress niet abnormaal is bij leerlingbestuurders. 'Een rijexamen blijft natuurlijk een examen. We merken dat veel studenten er met veel onzekerheid naar kijken. Vaak neemt de stress ook toe wanneer ze niet bij de eerste poging geslaagd zijn.'

Zelf geeft ze vooral rijles aan mensen die zich voorbereiden op hun praktijkexamen, want daar haalt ze naar eigen zeggen de meeste voldoening uit. 'Intensief vier weken rijles geven heeft meer effect dan een leerling af en toe zien. Daardoor zijn ze beter voorbereid en is de slaagkans meteen hoger', benadrukt de directeur. 'Iemand die er niet klaar voor is, zou eigenlijk niet mogen slagen. Ik hoop dat het praktijkexamen geen Russische roulette wordt waarbij studenten toch slagen ondanks onvoldoende voorbereiding.'

'Vaak zijn de grootste fouten die gemaakt worden tijdens een praktijkexamen het gevolg van onoplettendheid', gaat ze verder. 'Daarnaast ondervinden leerlingbestuurders moeilijkheden aan het rijden in de stad. Daar zijn namelijk meer zwakke weggebruikers zoals fietsers en voetgangers. Als autobestuurder moet je daar uiteraard rekening mee houden.'

Functiebeperking

Voor studenten Andrea en Nora speelt nog een andere factor een rol die de weg naar een rijbewijs bemoeilijkt. Beiden kampen ze met een functiebeperking. Andrea heeft dyspraxie, een motorische stoornis die de coördinatie van bewegingen moeilijker maakt, terwijl Nora ADHD heeft. Dat zorgt ervoor dat ze in de wagen soms minder goed haar aandacht erbij kan houden.

'Door mijn dyspraxie gebeurt het weleens dat ik over de boordsteen rijd bij het parkeren. Als dat tijdens het examen gebeurt, is het natuurlijk meteen over en uit', vertelt Andrea. Bij zijn eerste twee pogingen had hij zijn functiebeperking niet aangegeven bij het examencentrum en daar heeft hij wel spijt van. 'Eerlijk gezegd denk ik dat er te weinig aandacht is voor mensen in deze situatie. Dat is wel jammer.'

Snauwaert nuanceert die kritiek. 'Iedereen legt natuurlijk hetzelfde examen af. Maar de manier waarop dat gebeurt, kan soms worden aangepast. Voor aandoeningen die het rijden zelf beïnvloeden, beoordeelt een arts of het centrum voor rijgeschiktheid of je wagen aangepast moet worden', legt hij uit.

Examinatoren en instructeurs

Soms gebeurt het ook dat studenten best ontevreden zijn over hun examinator, waarna ze de mogelijkheid hebben om klacht in te dienen. 'Ikzelf heb al eens een harde examinator gehad. Tijdens het examen zei hij: "Rij toch eens normaal!" Vaak ligt de nadruk ook op alles wat je slecht uitvoert, en niet op de dingen die wel goed verlopen', vertelt Nora.

'Wanneer je twee keer niet slaagt op je praktijkexamen, moet je verplicht zes uur rijles betalen aan een rijschool'

— Andrea Pane, student Politieke Wetenschappen

Toch komen er bij de sectorfederatie weinig klachten binnen. Waar er in 2025 218.670 praktijkexamens werden afgenomen, werden er slechts 126 klachten ingediend. 'Dat is het laagste aantal sinds we die cijfers bijhouden. Toch blijven klachten nuttig: ze tonen ons waar er ruimte voor verbetering is. De meeste klachten gaan ook over betwistingen van praktijkexamens', verduidelijkt Snauwaert.

'Bij de rijschool kiezen de meeste studenten voor een pakket van twintig uur. Zo zijn ze minder afhankelijk van hun ouders om met de auto te oefenen', vertelt Duvillers. Passagiers die dan willen meerijden moeten wel voldoen aan enkele criteria. Ze moeten onder andere minstens acht jaar houder zijn van een Europees rijbewijs.

Zowel Andrea als Nora kozen ervoor om zich bij hun rijtraject te laten ondersteunen door een rijschool in plaats van hun ouders. Ze zijn beiden best tevreden over hun instructeurs. 'Mijn voorkeur gaat uit naar een rijschool, omdat mijn instructeur beter kan uitleggen wat ik fout doe en hoe ik manoeuvres moet aanpakken', legt Nora uit.

Een verdienmodel?

Omdat het behalen van een rijbewijs de laatste jaren steeds ingewikkelder geworden is, leeft bij veel studenten het gevoel dat dit een verdienmodel is geworden. 'Eigenlijk is dat zelfs geen kwestie', benadrukt Andrea. 'Wanneer je twee keer niet slaagt op je praktijkexamen, moet je verplicht zes uur rijles betalen aan een rijschool. Ondanks de kwaliteit liggen de winstmarges daar volgens mij wel hoog.'

Duvillers legt uit vanwaar deze kritiek komt. 'De overheid verplicht rijscholen om aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Lesauto's mogen bijvoorbeeld niet ouder dan vijf jaar zijn. Bovendien zijn de lesgevers gecertificeerd en moeten de auto's perfect in orde zijn', klinkt het. Leerlingbestuurders betalen dus niet enkel voor hun les, maar ook voor de infrastructuur om die te laten doorgaan.

Snauwaert erkent dat een rijbewijs een stevige hap uit het budget van een student kan zijn. 'Maar bij examencentra is absoluut geen sprake van een verdienmodel. Zij voeren examens uit in opdracht van de Vlaamse overheid, volgens de regels en de tarieven die de overheid vastlegt. In Europa behoren die tarieven tot de laagste.'

© Miro Vermeulen

© Miro Vermeulen

Het toelatingsexamen burgerlijk ingenieur: terug van nooit weggeweest?

Bijna 25 jaar na de afschaffing van het toelatingsexamen burgerlijk ingenieur, lijkt de faculteit Ingenieurswetenschappen weer voorzichtig in die richting te kijken. 'Vanuit onze faculteit is er altijd ontevredenheid geweest over de afschaffing.' ANTONIE SCHOOFS

In februari volgend jaar is het precies 25 jaar geleden dat toenmalig Vlaams minister van Onderwijs, Marleen Vanderpoorten (VLD), onverwacht een knoop doorhakte. In een decreet dat het Vlaamse hoger onderwijs moest harmoniseren met dat in de rest van Europa, viel het doek: het toelatingsexamen burgerlijk ingenieur was niet meer.

Nu, bijna 25 jaar later, kijken de ingenieurs voorzichtig terug in die richting. In een opiniestuk dat in september dit jaar verscheen in *De Standaard*, pleit Tinne De Laet, professor en hoofd studentenbegeleiding van de faculteit Ingenieurswetenschappen (KU Leuven) voor een minimumgrens op de starttoets.

Nostalgie

'Vanuit onze faculteit is er altijd ontevredenheid geweest over het afschaffen van het toelatingsexamen', zegt De Laet. Zo zou er binnen de faculteit een soort nostalgie hangen voor het toelatingsexamen. Al lijkt de terugkeer, in de vorm van een bindende starttoets, de laatste tijd meer en meer ter sprake te komen. 'Er zijn mensen die daar luidop van dromen', weet Philip Dutré, professor aan de faculteit.

Het afschaffen van het toelatingsexamen rond de eeuwwisseling was een maatregel die deel uitmaakte van een groter geheel aan wijzigingen die het hoger onderwijs maakten tot wat het nu is. Die afschaffing afdoen als een grote fout is dan ook niet geheel correct: er waren volgens De Laet ook negatieve aspecten aan zo'n examen.

> **'Voor de startscan zijn er geen plannen tot verplichting'**
>
> Ena Coenen, validiteitsonderzoeker startscan (KU Leuven)

'Het examen liet destijds weinig mensen toe in de opleiding, die toch succesvol zouden kunnen zijn geweest', weet De Laet. 'Dus kwam de afschaffing vanuit het idee dat we meer ingenieurs nodig hadden.'

Daarnaast is toegankelijkheid sterk verweven in het DNA van het hoger onderwijs in Vlaanderen. 'Dat is natuurlijk geen argument dat vanuit een opleiding zelf komt, maar een maatschappelijk argument', zegt Dutré. Net omdat het hoger onderwijs in België hard gesubsidieerd wordt door de overheid, ligt het opstellen van hoge barrières bij de toegang moeilijk.

Van ijkingstoets tot starttoets

In andere landen ligt dat wel anders. 'Internationaal gezien zien we dikwijls ook nog andere mechanismen', zegt De Laet. Zo laten andere landen alleen studenten toe in opleidingen wanneer ze een aansluitende vooropleiding achter de rug hebben, of organiseren de landen centrale eindexamens na het secundair onderwijs die de verdere studiekansen bepalen.

Tien jaar na het afschaffen van het toelatingsexamen, in 2012, start daarom een pilootproject aan de KU Leuven. Via een 'ijkingstoets' moeten studenten uit het secundair onderwijs een beter zicht krijgen op hun startcompetenties vooraleer ze de stap naar een richting als Ingenieurswetenschappen maken. Dat project is al snel een succes: de VUB en UGent sluiten zich in 2013 aan bij de bredere uitrol, alleen de UHasselt blijft nog jarenlang sceptisch over het concept.

Het project vindt ook politieke steun. Amper een jaar na de bredere uitrol van de ijkingstoets sprak het Vlaams regeerakkoord van de regering-Bourgeois al over 'verplichte niet-bindende toelatingsproeven'.

Die verplichting komt er voor de toets van de ingenieurs vanaf 2018. In 2022 wordt de nieuwe naam 'starttoets' geïntroduceerd voor de verplichte toetsen, en wordt de naam ijkingstoets gebruikt voor de niet-verplichte variant.

Afgelopen zomer werd het aanbod aan starttoetsen uitgebreid tot zestien opleidingen. Volgend jaar komen er daar nog vijf bij, waaronder Informatica en Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie. 'We zien wel dat er meer en meer opleidingen in die richting opschuiven', zegt Dutré, ook programmadirecteur van de opleiding Informatica aan de KU Leuven.

Humane wetenschappen

Die uitbreiding beperkt zich momenteel tot richtingen binnen de exacte wetenschappen, maar in het regeerakkoord is er sprake van een starttoets voor alle academische bachelors. Zo neemt de KU Leuven ook een rol in het uitrollen van representatieve starttoetsen voor de humane wetenschappen, via het interne onderzoeksproject van de startscan.

Die scan werkt met drie modules: academisch redeneren, strategische talige vaardigheden en datageletterdheid. Elke faculteit binnen de groep Humane Wetenschappen kan vervolgens zelf kiezen welke modules ze relevant achten voor de opleiding. 'Het ontwikkelen van die modules is een lang proces geweest. Maar uiteindelijk zijn we gekomen bij die drie modules, waar onze faculteiten op dit moment heel enthousiast over zijn', zegt Leen Sevens van het onderzoeksteam.

'We weten nu dat die modules grotendeels valide en betrouwbaar zijn en dat ze inhoudelijk aansluiten bij de opleidingen', zegt Ena Coenen, ook deel van het onderzoeksteam. 'We zien daarnaast dat de studenten er een positieve indruk van hebben en ze zijn voorspellend voor studierendement.' Daarmee doorliep de startscan dezelfde stappen als de ijkingstoets tien jaar geleden.

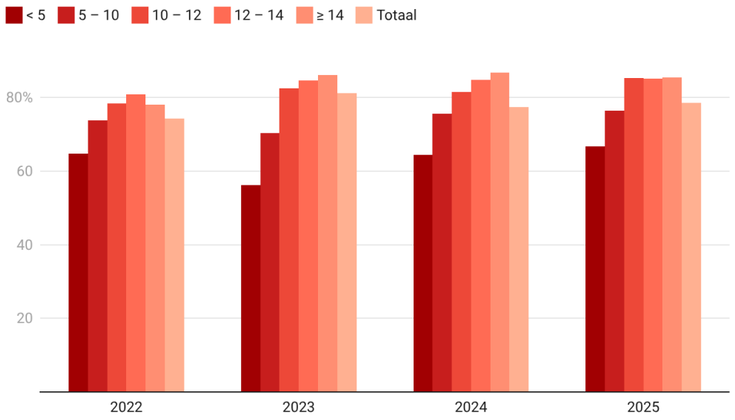
> **'Studenten overschatten wat remediëring op de beschikbare tijd kan doen'**
>
> Tinne De Laet, voorzitter VLIR-commissie start- en ijkingstoetsen (KU Leuven)

Al is van een verplichting van de startscan in de vorm van een starttoets nog niet meteen sprake. 'Wij willen niet vooruitlopen op de zaken op Vlaams niveau', zegt Coenen. 'Voor de startscan zijn er geen plannen tot verplichting. We hebben wel een instrument dat werkt, en dat we willen blijven inzetten voor de KU Leuven-studenten specifiek.'

Op het Vlaamse niveau loopt een gelijkaardig project. 'De belofte vanuit de VLIR *(Vlaamse Interuniversitaire Raad, overlegorgaan van de vijf Vlaamse universiteiten, red.)* is dat we tegen 2029 onderzocht hebben welke componenten er nodig zijn in een starttoets voor humane wetenschappen', zegt De Laet, die tevens voorzitter is van de VLIR-commissie voor start- en ijkingstoetsen.

Aandeel deelnemers dat zich inschrijft in de corresponderende opleiding, per scorestroom

score op 20, 2022-2025

'We gaan ze tegen dan ook testen en valideren', gaat ze verder. Dat betekent niet dat die starttoets er in 2029 ook meteen zal zijn. 'Het is dan aan de universiteiten en de overheid om te beslissen of er al dan niet zo'n toets komt.'

Voorspelling

Dat de Vlaamse overheid via de starttoetsen inzet op een goede oriëntatie van studenten die starten aan een opleiding in het hoger onderwijs, is niet zo gek. De test is een goede voorspeller voor het verloop van het vervolgtraject van de studenten, zo blijkt uit de resultaten.

Bij de studenten die deelnamen aan de starttoetsen Ingenieurswetenschappen in 2018, 2019 en 2020, zette bijna 63% van de studenten die niet slaagden voor de toets, de opleiding stop. Bij de geslaagden gaat het om net geen 30%. Van de geslaagden wist ook meer dan 55% het diploma te behalen in 3 jaar. Bij de niet-geslaagden is dat iets meer dan 20%.

Ook heeft de starttoets een effect op de inschrijving: wie lager scoort, schrijft zich ook minder vaak in voor de corresponderende opleiding. Al blijken de meeste studenten toch niet afgeschrikt door een lage score: van de studenten die in 2025 minder dan 5 op 20 behaalden op een starttoets, schreef bijna 67% zich toch nog in voor de opleiding. Bij studenten die meer dan 5, maar nog steeds minder dan de helft scoorden, schreef zelfs meer dan 76% zich nog in.

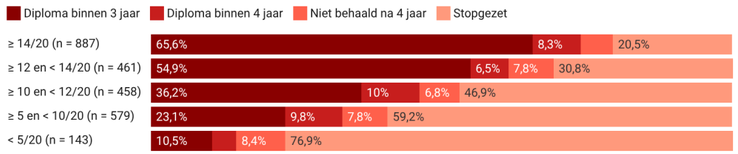
'Dat zijn echt heel hoge percentages', schetst De Laet. 'En het lijkt nog erger te worden nu we een verplichte remediëring hebben ingevoerd.' Het gevolg van een mentaal mechanisme: wie verplicht wordt een remediëring te volgen, denkt daarmee genoeg te doen om de achterstand weg te werken. 'Studenten overschatten wat die remediëring op de beschikbare tijd kan doen', zegt De Laet.

En die achterstand is vaak groot. 'Bij ons beginnen er studenten aan de opleiding die drie uur wiskunde hebben gehad, die niet weten wat een matrix is', zegt De Laet. 'Als dan in de eerste les alles wordt uitgelegd aan de hand van matrices, dan heb je gewoon de taal niet om mee te kunnen.'

Ondergrens

Om die reden pleit professor De Laet voor een bindende ondergrens: wie minder dan een bepaalde score haalt, kan ook niet starten aan de opleiding. Een terugkeer van het toelatingsexamen. Maar daarmee worden ook studenten die de opleiding wel halen in het huidige systeem mogelijk uitgesloten. Volgens de resultaten van de voorbije jaren behaalt immers een derde van de studenten die niet slagen op de starttoets, toch binnen

Vervolgtraject na starttoets burgerlijk ingenieur

cohorten 2018-2020

vier jaar hun bachelordiploma Ingenieurswetenschappen.

'Mensen die om een of andere reden in het middelbaar geen richting met gevorderde wiskunde volgden, moeten we hen dan minder kansen geven om de studierichting van hun keuze te laten volgen?', vraagt Dutré zich af. Volgens hem zijn er twee mogelijke antwoorden: 'Als we vanaf het eerste jaar superefficiënt willen inzetten op studie-efficiëntie, dan moet het antwoord "ja" zijn', zegt hij. 'Willen we mensen zo veel mogelijk kansen blijven geven, dan moet je natuurlijk wel iets soepeler zijn.'

De Laet ziet het minder somber in. 'Mijn aanvoelen is dat op het moment dat er een echte lat zou liggen, dan gaan heel wat van die studenten die nu lager scoren daar wel boven zitten.' Daarmee rijst ook de vraag waar die lat precies moet liggen. Volgens studentenkring VTK maakt de faculteit momenteel de denkoefening met een ondergrens van 6 op 20, maar dat getal staat nog niet in steen gebeiteld.

Verdeelde studenten

Als deel van die denkoefening worden ook de studenten Ingenieurswetenschappen bevraagd. Onlangs werd een VTK Bureau, de onderwijsvergadering van de kring, georganiseerd die in teken stond van de bindende starttoets. Hoewel binnen de faculteit de neuzen grotendeels in dezelfde richting lijken te staan, is er bij de studenten meer verdeeldheid.

'We hebben op die vergadering anderhalf uur met de studenten gediscussieerd', zegt Alexander Dubois, praeses van VTK. Zo blijkt de discussie ook onder de studenten enorm te leven. 'We zagen veel studenten die normaal niet naar zo'n vergadering komen. Op het piekmoment waren er tussen de tachtig en negentig studenten aanwezig.'

Na de discussie volgde een stemming: 26 studenten waren voor een bindende starttoets, 25 waren tegen. 'Technisch gezien kan je dan zeggen dat de studenten voor zijn', zegt Dubois. 'Maar we hebben dat resultaat geïnterpreteerd als een neutrale mening onder de studenten.'

'Je kan met alle ingenieursfaculteiten wel op één lijn gaan staan, dan nog heb je een decretale verankering nodig'

Tinne De Laet, voorzitter VLIR-commissie start- en ijkingstoetsen (KU Leuven)

Wie laatst lacht

De studenten die voor zijn, werden vooral overtuigd door de cijfers die de faculteit aanlevert over de toetsen. De studenten die starten met een lage score op de starttoets, vereisen vaak veel studentenbegeleiding, maar de kans dat ze na die begeleiding alsnog de opleiding stopzetten, is enorm hoog.

De studenten die tegen een bindende starttoets zijn, hekelen vooral het feit dat studenten de kans ontnomen worden om zich te bewijzen aan de universiteit zelf. Maar ook de angst voor een situatie zoals die zich voordoet bij het toelatingsexamen arts, tandarts en diergeneeskunde, speelde voor sommigen een rol.

'Studenten steken heel veel tijd in het voorbereiden voor dat examen, en grijpen vaak ook naar betaalde bijlessen', zegt Dubois. 'Een van de vragen die studenten stellen is: willen we het wel hebben dat zij die meer geld hebben, ook meer kans maken om aan de opleiding te mogen starten? Nu gaat de faculteit met die input van de studenten verder op zoek.'

Een herinvoering van het toelatingsexamen, in zachtere vorm, zit dus in het achterhoofd van de faculteit Ingenieurswetenschappen. Daarbij is één aspect nog wel cruciaal. 'Decretaal zijn er geen mogelijkheden voor opleidingen om onafhankelijk dat bindend karakter in te voeren, zeker niet als universiteit alleen', weet De Laet.

'Je kan met alle ingenieursfaculteiten in Vlaanderen hier wel op één lijn gaan staan, maar dan nog heb je een decretale verankering nodig', sluit ze af. De minister van Onderwijs lacht dus – zoals vaker – laatst.

© Robin Geukens

ONDERWIJS

© Ari Dinar

Nederlandse schaamte

Dat Tirsa zich als Nederlander onder de Vlaamse studenten begeeft, blijft niet onopgemerkt. 'Ik kan niet verbloemen dat ik import ben. Het bewijs is simpel: ik doe mijn mond open en een barbaarse taal ligt op mijn tong.' TIRSA BOS

Met een column over mijn ervaring als Nederlandse studente in België stap ik in een mijnenveld. Een mijnenveld bezaaid met clichés, slechte grappen en oud zeer. Wees niet bevreesd. Ik zal met een grote boog om deze explosieven heen lopen. Mijn Nederlandse ervaring bij de zuiderburen is namelijk geheel anders dan waarop ik was voorbereid.

Anticlimax: de cultuurschok valt reuze mee. Ik moet het moment nog meemaken dat ik van mijn stoel val door de verschillen. De Belgische indirectheid, de onderwijsmethodes, de taal – ja, er zijn verschillen, maar niets wereldschokkends. *Allez*. Waar ik onvoorbereid op was: mijn Nederlandse schaamte.

Ja, helaas, ik ben niet van hier. Mijn tong verraadt mij

Ik kan niet verbloemen dat ik import ben. Het bewijs is simpel: ik doe mijn mond open en een barbaarse taal ligt op mijn tong – een onsierlijke, on-Franse, harde taal. Een taal die in scherp contrast staat met de zachte g's, de huig-r's en de Romaanse muzikale invloeden. Dan doe je je maar niet mond open, denkt u wellicht. Het probleem is dat Nederlanders – *mea culpa* – nogal graag hun mond opendoen, te pas en te onpas.

Ook mijn professoren hebben dat gemerkt. Het begint met een 'zijn hier Nederlanders aanwezig?' of 'jij komt uit Nederland, denk ik'. Ja, helaas, ik ben niet van hier. Mijn tong verraadt mij. Niet dat mijn docenten daar negatief over zijn, integendeel. Eentje zei dat hij de aanwezigheid van noorderburen juist op prijs stelde, want die vond hij proactief in de les. Als gevolg denk ik nu wel drie keer na voordat ik mijn hand opsteek. Er is niets ergers dan voldoen aan stereotypes.

In uw hoofd doemt het beeld op van een lompe, directe, ongeduldige Nederlander die zijn of haar mond niet kan houden

Andere oplossing: probeer Vlaams te spreken. Een mede-Nederlandse studiegenoot probeerde dat een keer. Misschien viel het niemand op, wat getuigt van een goede nabootsing, maar ik merkte het direct. Ze liet het woord 'effectief' vallen, zei '*hoekske*' in plaats van 'hoekje' en maakte haar zin wat zangeriger. Ergernis en jaloezie vulden mij. Ergernis, omdat het klonk als surrogaat-Vlaams. Jaloezie, omdat ik niet in staat was haar na te doen. Het liefst was ik weggekropen in het verste *hoekske* van de klas.

O dat heerlijke woord, dat ik nog niet eerder had gehoord in Nederland: panikeren

Soit, ik ben Nederlands en kan er niet omheen. Ik moet er maar het beste van maken, wat onder andere betekent dat ik graag wil leren van de niet bijzonder nieuwe maar desondanks ándere cultuur waarin ik nu ben ondergedompeld. *Amai*, wat een pijnlijke les heb ik moeten leren – de schoonheid van geduld! In uw hoofd doemt het beeld op van een lompe, directe, ongeduldige Nederlander die zijn of haar mond niet kan houden.

Onpatriottistisch en schoorvoetend moet ik u gelijk geven. Ik denk terug aan mijn eerste collegedag, toen de prof tien minuten 'te laat' kwam opdagen. Om twee over half elf werd ik al ongerust. Twee minuten te laat, dat zou toch ongehoord zijn voor een docent?

Om vijf over half overwoog ik al om een e-mail te sturen, om te vragen of we wellicht bij het verkeerde lokaal stonden. Mijn Vlaamse medestudenten bleven een baken van rust. De prof heeft blijkbaar het recht om een kwartiertje later te komen, als hij er dan nóg niet is, dan mogen we vertrekken. Niet panikeren.

O dat heerlijke woord, dat ik nog niet eerder had gehoord in Nederland: panikeren. Of beter: niet panikeren. Ik neem me voor om niet langer te panikeren. Niet over mijn ergerlijke Hollandse uitspraak, niet over mijn interculturele onkunde, niet over de lestijden. Alleen over de opdrachten. Want o wee als we die ook maar een minuut te laat inleveren.

Tirsa Bos is Vetoraan en student Journalistiek aan de KU Leuven.

OPINIE

Een nacht op patrouille met de Leuvense studentenflik: 'We kunnen op zoek gaan naar wildplassers'

Van geluidsoverlast en openbaar dronkenschap tot een inbraak op een studentenkot: tijdens een nachtshift krijgt de politie heel wat situaties voorgeschoteld. *Veto* ging een nachtje met hen op pad. ARTHUR SCHOORENS, ARTHUR VITS

Dat de politie een breed takenpakket heeft, is geen geheim. Op elk moment van de dag zet ze zich in voor de openbare orde en de veiligheid van iedereen. Onze redactie kreeg de kans om een nachtshift vanop de eerste rij bij te wonen. Terwijl ze het Leuvense nachtleven in goede banen proberen te leiden, nemen studentenflik Gil Vanommeslaeghe en wijkinspecteur Tom Stevens ons mee op patrouille. In uniform en met een politiewagen vol materiaal begeven ze zich naar het centrum.

De nachtshift is nog maar net begonnen wanneer er een eerste oproep binnenkomt. In een residentiële wijk aan de rand van het centrum deed een buurtbewoner melding van geluidsoverlast. In een studentenkot feesten zo'n dertig à veertig mensen. De agenten vragen de feestvierders om de muziek stil te leggen en zich naar het centrum te begeven. De studenten werken vlot mee, dus blijft het bij een waarschuwing. Enkel de identiteit van de kotbewoner die het feestje organiseert, wordt genoteerd.

> 'Prioritair rijden doen we enkel als de fysieke integriteit van een persoon in gevaar is'
>
> *— Tom Stevens, wijkinspecteur*

'Of een boete nodig is, hangt onder meer af van het uur, het aantal aanwezigen, de hoorbaarheid en de toestand van de feestvierders. Omdat het nog relatief vroeg was en het lawaai niet van mijlenver te horen was, hebben we geen boete uitgeschreven', legt Gil uit. 'De groep trekt nu naar het centrum, maar het probleem is dan dat het lawaai zich zo van het kot naar de straat verplaatst. Dat noemen we het doortrekkersfenomeen.'

Bekende gezichten

Tijdens de patrouillering op de Oude Markt en rond de fakbars maken Gil en Tom een praatje met studenten. Gil wordt geregeld herkend door verschillende kring- en clubleden van VTK, Sinjoria en de studentenfanfare. Bij die laatste groep zit de sfeer er goed in, maar Gil wijst hen erop om geen lawaai op straat te maken tijdens de nachtelijke uren. 'Wanneer ze vals beginnen te spelen, weten we dat het tijd is om te stoppen', lacht de voorzitter.

Net buiten het centrum doet een bewoner opnieuw een melding van geluidsoverlast. Eenmaal ter plaatse kan er geen lawaai worden vastgesteld. Tijdens het gesprek wordt duidelijk dat de man een psychose heeft. De wijkinspecteur voor de buurt wordt ingelicht om de situatie de komende dagen op te volgen en een verdere tussenkomst vinden Gil en Tom op dat moment niet nodig.

'Wanneer een persoon een psychose heeft, is het altijd belangrijk om na te gaan of hij op dat moment een gevaar voor anderen of voor zichzelf is. Dat leek hier niet het geval, dus konden we met een gerust hart vertrekken', reageert Gil wanneer hij de situatie nadien evalueert.

Openbare dronkenschap

Na dit relatief rustige begin van de avond volgt een heel andere oproep. Een dronken student gedraagt zich agressief in een fakbar en is daarmee zowel de aanwezige omstaanders als vrijwillige stewards tot last. De agenten haasten zich in de politiewagen en rijden met zwaailichten naar de locatie. 'Prioritair rijden doen we enkel als de fysieke integriteit van een persoon in gevaar is', verduidelijkt Tom.

'Een meisje lag op de grond en de jongen heeft een nadarhek omgeduwd', beweert een omstaander, maar dat kunnen de stewards niet bevestigen. Wel is duidelijk dat de jongeman kwaad is geworden tijdens een cantus omdat hij door de organisatie geweigerd werd verder deel te nemen. Ook naar de politie vertoont hij verbale agressie. Na een lang gesprek laten de agenten hem toch met zijn vrienden vertrekken richting een andere feestplaats.

> 'Ervoor zorgen dat mensen 's nachts veilig thuis geraken, is ook een van onze taken'
>
> *— Gil Vanommeslaeghe, studentenflik*

'Het was een grijze zone en we probeerden hem dan in een goede richting te sturen', legt Tom uit. 'We hadden wel de wettelijke basis om hem tot ontnuchtering in de cel te steken, maar hij leek veilig omringd door zijn vrienden. Zij leken wel voor rede vatbaar.' Zijn vrienden probeerden hem ook duidelijk te maken dat verbale agressie niet bevorderlijk was voor de situatie.

Later op de nacht moeten de agenten terugkomen op die beslissing. Zijn vrienden bellen de politie vanuit een ander café omdat de jongeman zich nu ook agressief naar hen toe opstelt. Eenmaal ter plaatse weigert hij mee te werken met de politie, dus wordt hij geboeid en mag hij zijn roes in de cel gaan uitslapen. 'Een nachtje in de cel zitten voor openbare dronkenschap is een veiligheidsmaatregel, geen straf', reageert Tom kort nadien.

Een onbekende op kot

Terwijl een andere combi de dronken student meeneemt, worden Gil en Tom opgeroepen voor een inbraak in een kot aan de rand van het centrum. Een studente werd 's nachts opgeschrikt door een onbekende in haar kamer. Wanneer ze aankomen, is de indringer al gevlucht. Het meisje is erg geschrokken en krijgt de kans om in alle rust een verklaring te geven. Met weinig aanwijzingen is het echter onzeker of de inbreker ooit gevonden zal worden.

Bij dit voorval kan de politie geen beroep doen op camerabeelden, want die zijn er niet in deze buurt. 'Bovendien heeft het in dit geval weinig zin om het labo te laten komen. De vingerafdrukken van de inbreker zijn waarschijnlijk te vinden op deurklinken, maar die worden uiteraard door verschillende mensen aangeraakt', legt Tom uit.

Een ander meisje is door haar vrienden alleen achtergelaten en zit verslagen neer tegen de gevel van een rijhuis. De politie begeleidt haar naar haar kot dat gelukkig maar enkele straten verder blijkt te zijn. 'Zeer schrijnend', noemt Gil de situatie. 'Ervoor zorgen dat mensen 's nachts veilig thuis geraken, is eigenlijk ook een van onze taken. Maar eigenlijk zou dat de verantwoordelijkheid van haar vrienden moeten zijn.'

Samenwerking met de ziekenwagen

In de Parijsstraat ligt een jongeman alleen en half bewusteloos in het portiek van een horecazaak. Er hangt een sterke cannabisgeur, maar er worden geen drugs bij hem aangetroffen. De agenten proberen hem te identificeren aan de hand van een buskaart die in zijn broekzak zit en besluiten vervolgens om een ziekenwagen te laten komen. Die is snel ter plaatse en brengt hem over naar het ziekenhuis.

> 'Onlangs was er zelfs iemand die zijn behoefte deed op de trappen van het stadhuis'
>
> *— Tom Stevens, wijkinspecteur*

Tussen de interventies door wordt er ook administratie afgehandeld. Processen-verbaal en meldingen moeten worden uitgeschreven in het computersysteem. Het is ondertussen al na 04.00 uur wanneer de volgende oproep binnenkomt. De jongeman die eerder in de Parijsstraat gevonden werd, is bij bewustzijn gekomen en stelt zich agressief op tegenover het medisch personeel. Vier agenten halen hem op en brengen hem naar het commissariaat.

'We leiden hem naar binnen en de aanwezige officier neemt dan een beslissing', zegt Gil. De student moet een nachtje blijven en er wordt een proces-verbaal opgemaakt. 'We kunnen hem maximaal twaalf uur vasthouden. Morgen, wanneer hij wakker en ontnuchterd is, kan hij beschikken', legt Gil uit.

Nadien wordt het relatief rustig. 'We kunnen patrouilleren en op zoek gaan naar wildplassers, want dat gebeurt wel regelmatig rond deze tijd', stelt Gil voor. 'Bekende hotspots zijn onder andere de zijstraatjes van de Oude Markt of de kerk in de Naamsestraat. Onlangs was er zelfs iemand die zijn behoefte deed op de trappen van het stadhuis', vertelt Tom.

Brandalarm

Tegen het einde van de shift komt er een brandmelding binnen uit een studentenkot in een zijstraat van de Naamsestraat. De bewoners staan al buiten wanneer de politie toekomt. Het ruikt er naar rook en de brandweer is onderweg. Gil en Tom gaan naar binnen om te controleren of niemand is achtergebleven. Waar de rook vandaan komt, vinden ze niet meteen.

'Onze taak hier is om ervoor te zorgen dat iedereen veilig buiten is en dan wacht op de brandweer. We kunnen eventueel een bluspoging doen, maar mogen het maar bij één keer houden', zegt Gil. Terwijl de politie alle kotbewoners identificeert, wordt het duidelijk dat het om een smeulende microgolfoven in de gemeenschappelijke keuken gaat. De brandweer brengt het toestel naar buiten en maakt het onschadelijk. Ook de eigenaar van het pand wordt op de hoogte gebracht en komt ter plaatse.

En zo komt de nachtshift tot een einde. Gil en Tom logen niet wanneer ze zeiden dat je nooit op voorhand kunt inschatten wat de nacht zal brengen. Wel staat het vast dat het Leuvense nachtleven veel onstuimigheden kent en de politie vaak moet reageren op onverwachte situaties.

© Lena Salaets

Studenten Seksuologie richtten Between Us op: 'Seksualiteit is zoveel meer dan alleen de fysieke dimensie'

Vijf studentes willen met Between Us een luisterend oor bieden aan iedereen die nood heeft aan een gesprek over seksualiteit, identiteit of relaties. 'Als mensen het woord "seksuologie" horen, hebben ze vaak alleen maar aandacht voor de eerste vier letters.'

ELLA-SOFIA SNEYERS

'Een plek voor gesprekken over intimiteit, relaties en seksualiteit, voor en door studenten', zo beschrijft Between Us zichzelf. In samenwerking met Stuvo bouwden vijf masterstudenten Seksuologie een plek uit waar je terecht kan met vragen, twijfels of problemen.

Victoria Verellen en Isa Coosemans zijn twee van hen. 'We willen zeker de klassieke seksuoloog niet vervangen', zegt Victoria, die de initiatiefnemer is achter het project. 'Maar voor studenten die met bepaalde vragen zitten over seksualiteit, of die bijvoorbeeld te maken kregen met grensoverschrijdend gedrag, willen we een plaats bieden om daar op een veilige en laagdrempelige manier over in gesprek te gaan.'

Vanwaar kwam het idee om Between Us op te starten?

Victoria Verellen: 'Ik heb eigenlijk al een eerdere studententijd achter de rug. Ik doe nu Seksuologie, maar daarvoor heb ik vijf jaar in Rotterdam gestudeerd, waarna ik ben gaan werken. Je studententijd is een turbulente periode: je zoekt grenzen op, drinkt veel alcohol, experimenteert... En eigenlijk werd daar niet genoeg over gepraat.'

'Ik had gelukkig heel goede vrienden aan wie ik dat allemaal kon vertellen, maar ik besefte ook dat dat niet voor iedereen zo is. Met Between Us willen we daarom een sfeer creëren waarin studenten op een laagdrempelige manier over die thema's kunnen praten.'

Jullie werken ook samen met Stuvo. Hoe belangrijk was dat professionele kader voor jullie?

Victoria: 'Het blijft natuurlijk *peer support* wat we aanbieden, geen hulpverlening of therapie. Maar het is fijn dat we dankzij Stuvo toegang hebben tot hun lokalen of opleidingen en intervisiemomenten. Het geeft ons een veilig gevoel om te weten dat zo'n nieuw initiatief als Between Us ondersteund wordt, maar dat er ook een vorm van controle is en Stuvo mee nadenkt over ons project.'

Met wat voor soort vragen kunnen studenten bij jullie terecht?

Isa Coosemans: 'Tot nu toe is geen enkele vraag hetzelfde geweest. Er zijn studenten die met zichzelf inzitten en vragen hebben over hun identiteit of geaardheid, of niet goed weten hoe ze zich in het studentenleven moeten navigeren. Of iemand die vragen heeft over bescherming tegen soa's en zwangerschappen. Of iemand die wil babbelen over een grensoverschrijdende ervaring. Het is echt heel divers.'

'Je leest op KU Leuven Confessions zo vaak wilde verhalen waarvan ik denk: die zouden eens met ons moeten praten'

— Isa Coosemans, studente Seksuologie (KU Leuven)

Victoria: 'Dat komt ook doordat seksualiteit zoiets breeds is. Het raakt echt aan alle aspecten van een menselijk leven: je lichaamsbeeld en onzekerheden, grenzen, liefde, vriendschappen, relaties...'

Isa: 'Daarom is het ook zo leuk dat we met een team van vijf zijn. Iedereen heeft een eigen niche qua interesses. Elke keer dat er een nieuwe aanmelding is, vragen we in de groep wie dat ziet zitten, en altijd is er wel iemand die zegt: "Dat vind ik interessant!" We zijn echt van alle markten thuis.'

Welke misverstanden bestaan er over seksuologie?

Isa: 'Als mensen het woord 'seksuologie' horen, hebben ze vaak alleen maar aandacht voor de eerste vier letters, terwijl er zoveel meer achter schuilt dan enkel de fysieke dimensie. Alsof je in een masteropleiding alleen maar les zou krijgen over hoe je seks moet hebben. *(lacht)* We zouden al een heel interview kunnen vullen met alle mythes die bestaan.'

'Ik verschiet er ook van hoe beperkt de basiskennis is die we meekrijgen uit het middelbaar. Soms heb ik zelf al het gevoel: oei, dat wist ik niet, maar dat had ik wel moeten weten. Een student die onze richting niet volgt, moet dat nog veel vaker denken. Ik denk dat we daar met Between Us ook een mooie *gap* kunnen invullen.'

Wat zouden jullie dan willen veranderen aan hoe er over seksualiteit wordt gesproken in de samenleving?

Victoria: 'Vooral het idee dat seks altijd perfect moet zijn. Het is oké dat seks soms een beetje ongemakkelijk is, dat je eens in de lach schiet, of dat je lichaam er niet perfect uitziet. Dat is normáál. Maar als je opgroeit met dat perfecte idee – in films, in boeken of op sociale media – dan neem je die druk mee naar de slaapkamer, en is het heel moeilijk om jezelf kwetsbaar op te stellen.'

Isa: 'Dat probleem is er zeker niet alleen door sociale media. Er zijn heel veel studenten die naar porno kijken, en dat als ideaalbeeld stellen. Maar je moet onthouden dat die mensen daar letterlijk voor betaald worden, en er mensen achter de schermen zeggen hoe ze moeten liggen en wat ze moeten doen of zeggen.'

'Blijkbaar was er echt een nood aan Between Us. Ik ben heel trots dat die vraag erkend wordt'

— Victoria Verellen, studente Seksuologie (KU Leuven)

Is de 'gewone' seksuoloog ontoegankelijk voor studenten?

Isa: 'Ik denk dat er vooral veel meer aan te pas komt bij de stap naar professionele hulpverlening. Veel studenten denken misschien dat je echt een "probleem" nodig hebt om naar een seksuoloog te gaan, terwijl dat niet het geval is. Het zou perfect mogelijk moeten zijn, maar ik snap dat het als een grote drempel aanvoelt. Laat staan dat er een hoge kostprijs of lange wachtlijst aan vasthangt.'

Victoria: 'Momenteel bieden wij onze gesprekken volledig gratis aan, en een wachtlijst hebben we ook niet. Eigenlijk babbel je met iemand die heel dicht bij je eigen leefwereld staat. Het vertrekt volledig vanuit waar je als student nood aan hebt om over te praten, zonder dat je meteen in een therapeutisch traject moet stappen.'

Waar zijn jullie momenteel het meest trots op met Between Us?

Victoria: 'Dat er vanuit zoveel hoeken steun is geweest om het tot stand te kunnen brengen. Eigenlijk is de oprichting vrij soepel gegaan, omdat iedereen echt mee was met ons project. Blijkbaar was er echt een nood aan Between Us, en ik ben heel trots dat die vraag erkend wordt.'

Isa: 'Voor mij is ons openingsevent in de Universiteitsbibliotheek het hoogtepunt, maar het meest trots ben ik op het moment dat we onze eerste aanmelding binnenkregen. Toen besefte ik pas: wauw, we doen dit echt.'

Jullie zijn heel aanwezig op sociale media, en reageren ook af en toe op KU Leuven Confessions.

Isa: 'Dat was mijn idee! (*trots*) Je leest daar zo vaak wilde verhalen, bijvoorbeeld over onenightstands, waarvan ik denk: die zouden eens met ons moeten komen praten! *(lacht)* Natuurlijk heeft dat account ook een gigantisch volgersaantal en worden de comments ook veel gelezen. Dat leek me een hele zichtbare plaats om ons naamsbekendheid te geven.'

'Je moet wel opletten met op zo'n plaats advies te geven. Ik probeer maximaal drie zinnen te schrijven – de aandachtspanne van onze generatie is niet zo lang – maar de werkelijkheid is altijd genuanceerder dan drie zinnen. Op sociale media zit je altijd met de angst dat alles uit context gehaald wordt. En je wil natuurlijk ook niet belerend overkomen: het blijft *peer-to-peer*.'

Jullie behalen dit jaar je masterdiploma en studeren definitief af. Wat brengt dat voor de toekomst van Between Us?

Victoria: 'Het zou mooi zijn als er binnen de faculteit iets wordt opgericht waardoor we het project kunnen doorgeven aan andere masterstudenten. Ik hoop dat Between Us echt een bekend concept wordt in Leuven en dat het een vast onderdeel wordt van het KU Leuven-landschap. Maar dat heeft tijd nodig, en de juiste mensen op de juiste plekken.'

Isa: 'Ik hoop later wel een beetje op wat meer diversiteit. We bieden onze gesprekken nu al in het Nederlands en het Engels aan, zodat ook internationale studenten bij ons terechtkunnen. Maar we zijn wel vijf witte vrouwen, en het zou leuk zijn als er wat meer diversiteit komt. Een man, bijvoorbeeld.'

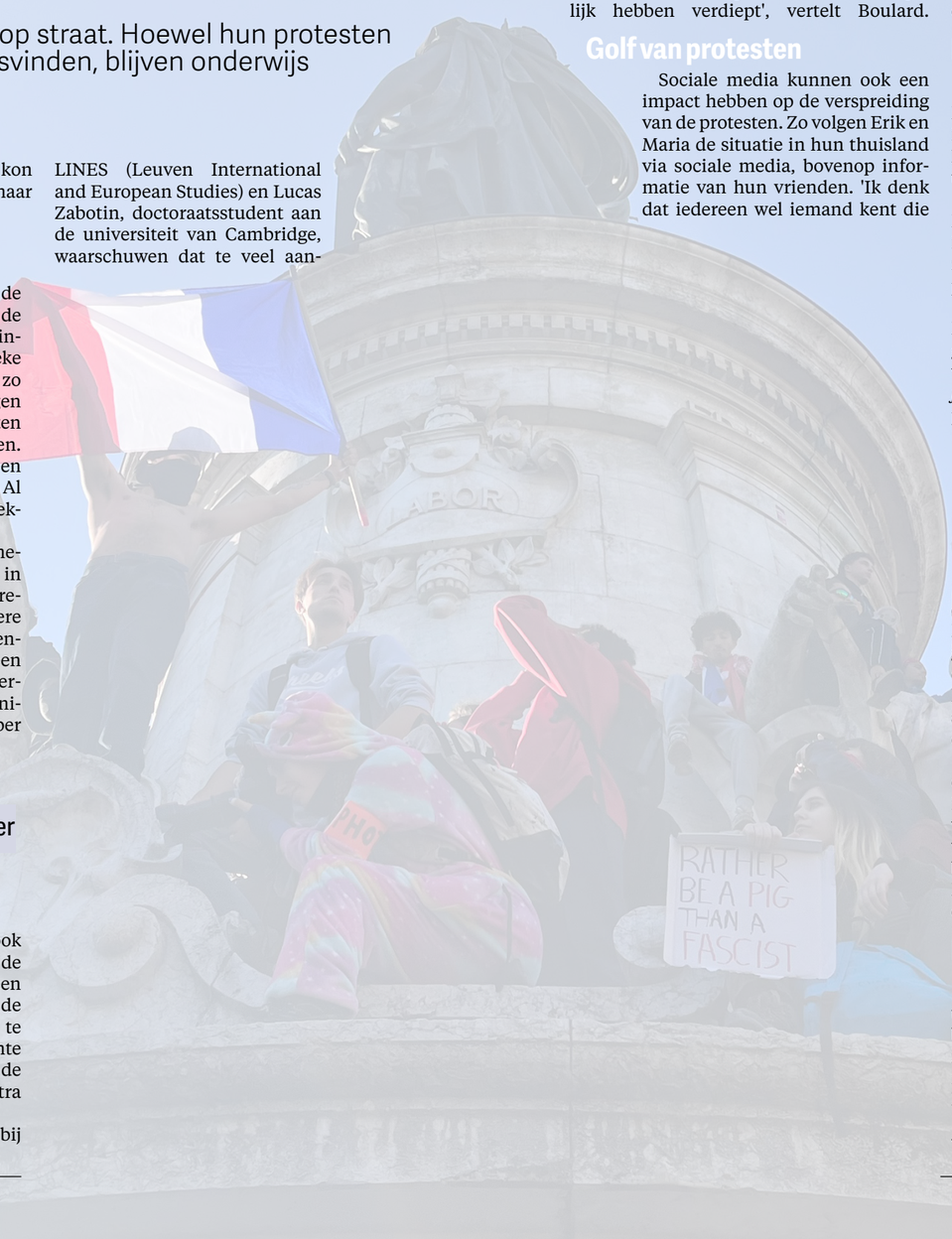
Links: Isa Coosemans; rechts: Victoria Verellen. *© Lena Salaets*

De Europese student is boos: 'Verandering gebeurt niet zomaar'

Studenten over heel Europa kwamen de afgelopen weken op straat. Hoewel hun protesten in verschillende landen met verschillende contexten plaatsvinden, blijven onderwijs en levensstandaard een rode draad.

KATO STORMS

© Rutger Hermans

Wie de afgelopen weken het nieuws las of zijn sociale media opendeed, zag waarschijnlijk beelden van protesten in Luik en Brussel. Voornamelijk Franstalige studenten protesteerden tegen het onderwijsbeleid. Die betogingen brachten aardig wat jongeren op de been. Maar zeker in Frankrijk trekken de onderwijsprotesten veel volk.

Daar kwamen middelbare scholieren op straat om te protesteren tegen de erbarmelijke staat van het onderwijs en de infrastructuur ervan. Kort daarna begonnen ook studenten mee te protesteren. De protesten evolueerden snel van onderwijskritiek naar algemene kritiek op de politieke toestand in Frankrijk.

In Spanje protesteert men dan weer voornamelijk tegen de hoge vastgoedprijzen. Het protest wordt gedragen door jong en oud. Zo werd de 87-jarige Maricarmen Abascal het symbool van de betogingen nadat ze uit haar huis werd gezet. De Spaanse premier riep zelfs vervroegde verkiezingen uit vanwege de aanhoudende woningcrisis.

> 'Iedereen kent wel iemand die meedeed'
>
> — *Maria, masterstudent European Studies*

In andere Europese landen werd ook geprotesteerd. Zo werd in Albanië geprotesteerd tegen de komst van het resort van Jared Kushner. Die protesten breidden uit naar een algemenere kritiek op het beleid van premier Rama. Recent waren er ook gecoördineerde protesten over heel Europa onder de noemer Youth Strike-coalitie.

In al deze landen blijft het voorlopig bij de protesten. In Servië daarentegen won de Studentenlijst, die voortkwam uit de protesten, de verkiezingen. Daar begon men in 2024 te protesteren nadat er zestien mensen omkwamen door een ingestorte luifel in het treinstation van Novi Sad. De betogers eisten initieel antwoorden over hoe dit kon gebeuren. Die eis werd later uitgebreid naar meer transparantie in de politiek.

Repressie en geweld

'In democratische landen kunnen de protesten in theorie zeker leiden tot de val van een regering en nieuwe verkiezingen', zegt Gilles Pittoors, docent Politieke Wetenschappen. In Spanje werden zo onder andere vervroegde verkiezingen uitgeroepen. Als reactie op de protesten kan er echter ook meer repressie komen. 'De kans hierop is groter in landen met een minder sterke democratische traditie. Al blijft het moeilijk daar een lijn in te trekken', voegt Pittoors toe.

Dat is iets dat Erik Havari, een Albanese student Ingenieurswetenschappen in Leuven, ook vreest in zijn thuisland. President Rama reageerde er met strengere maatregelen voor betogers. Een zeventienjarige student moest hierdoor een boete van vijfduizend euro betalen. 'Hierbij moet je rekening houden dat het minimumloon in Albanië vijfhonderd euro per maand is', voegt Erik toe.

> 'De protesten hebben de bestaande breuklijnen zichtbaarder gemaakt'
>
> — *Coralie Boulard, onderzoekster LINES*

De Europese protesten kwamen ook in het nieuws vanwege het geweld en de vernielingen die er gebeurden. Niet alleen betogers gebruikten geweld, maar ook de politie deed dat om de protesten neer te slaan. Zo zegt Maria, een Spaanse studente in Leuven, dat het politiegeweld tegen de betogers in Spanje ongezien is en ook extra protest uitlokt.

Coralie Boulard, onderzoekster bij LINES (Leuven International and European Studies) en Lucas Zabotin, doctoraatsstudent aan de universiteit van Cambridge, waarschuwen dat te veel aandacht voor het geweld van de protesten de aandacht kan afleiden van de redenen voor de protesten.

In Frankrijk instrumentaliseren verschillende partijen het geweld van tijdens de protesten. Rechtse personen gebruiken het om de betogers te bestempelen als vijandig tegenover de Republiek. Linkse personen benadrukken voornamelijk het geweld van de politie. 'Ik denk dat de protesten de bestaande breuklijnen zichtbaar hebben gemaakt en ze mogelijk hebben verdiept', vertelt Boulard.

Golf van protesten

Sociale media kunnen ook een impact hebben op de verspreiding van de protesten. Zo volgen Erik en Maria de situatie in hun thuisland via sociale media, bovenop informatie van hun vrienden. 'Ik denk dat iedereen wel iemand kent die meedeed aan de algemene staking of met de protesten', zegt Maria over het draagvlak in Spanje.

'Onderzoek toont aan dat sociale media inderdaad een effect hebben op de mobilisatie van protestgroepen over nationale grenzen heen', duidt Pittoors. Boulard ziet dit effect ook voor de protesten in Frankrijk. 'Wanneer je mensen van je eigen leeftijd ziet protesteren met vrienden, borden maken en het woord nemen, wordt protesteren minder intimiderend. Het nodigt misschien ook uit om eraan mee te doen.'

Impact

Boulard ziet ook een invloed van de komende verkiezingen in Frankrijk. Zo is er angst voor een overwinning van het Rassemblement National. Verzet tegen extreemrechts is zichtbaar bij deze protesten.

In België kunnen de protesten een invloed hebben. Pittoors vermoedt dat de mogelijke impact, die voornamelijk onrechtstreeks zal zijn, zal afhangen van de *framing* van de protesten.

Die *framing* kan twee kanten uit: 'Als een legitieme uiting van onvrede over besparingen, of als een gebrekkige ordehandhaving van onruststokers. Afhankelijk van welke *framing* de bovenhand haalt, zullen andere partijen dat kunnen verzilveren.'

> 'Deze generatie zet zich af tegen jaren neoliberaal beleid'
>
> — *Gilles Pittoors, docent Politieke Wetenschappen*

In Spanje zou premier Sanchez hopen dat dit sentiment voor de huizencrisis meer linkse mensen naar de stemhokjes zal brengen. Maria legt uit dat de *polls* wezen op een overwinning van extreemrechts. Dit terwijl linkse mensen aangeven niet te willen stemmen. Op deze manier wil Sanchez hen dat wel laten doen.

Tijana Petrovic, onderzoekster bij LINES, denkt dat het succes van de Studentenlijst in Servië andere landen kan inspireren, voornamelijk de buurlanden. Dat is ook een wens die Erik deelt voor Albanië. Petrovic benadrukt hierbij wel dat het in Servië een lang proces is geweest waarvoor geduld nodig was. 'Verandering gebeurt niet zomaar.'

Neoliberaal beleid

'Je kan de protesten lezen als een generatie die zich afzet tegen jaren van neoliberaal beleid', zegt Pittoors. Hierdoor is het niet zozeer een protest tegen rechtse of linkse regeringen, maar tegen een algemeen beleid.

Dat neoliberale beleid zorgt al jarenlang voor besparingen. Tegen gevolgen daarvan, zoals de besparingen op onderwijs, wordt nu tegen wordt geprotesteerd. Dat zorgt ervoor dat de protesten zeer gelijkaardig zijn, hoewel elk land een specifieke context heeft.

> 'Albanië moet leefbaar blijven voor de Albanezen'
>
> — *Erik Havari, student Ingenieurswetenschappen*

Ook Boulard en Zabotin zien het neoliberale beleid dat op openbare diensten bespaarde als achterliggende reden. Bovendien heeft de sterke stijging van de gas- en olieprijzen een extra impact op de koopkracht en wordt het dagelijkse leven duurder.

In de mediterrane landen waar protesten aan de gang zijn, zoals Spanje en Albanië, ligt het gemiddelde loon veel lager dan in België. Tegelijkertijd zijn de appartementen ongeveer even duur als hier. Dat heeft een enorme impact op de koopkracht. Maria ziet hoe moeilijk het is voor haar en haar vrienden om een appartement of huis te vinden.

Ongereguleerd toerisme

Een onderbelicht thema in de media is de invloed van toerisme op de lokale bevolking.

Zowel Erik als Maria bevestigen dat toerisme soms een negatieve impact heeft op respectievelijk Albanië en Spanje. Beiden benadrukken dat het niet zozeer het toerisme zelf is, maar de manier waarop de overheid ermee omgaat. 'Er zijn weinig regels rond toerisme. Zolang de regering er geld mee kan verdienen maakt het hen niet echt uit', legt Erik de situatie in Albanië uit.

Gaan eten of zelfs de boodschappen worden zo enorm duur omdat de winkels prijzen afstemmen op toeristen. Erik benadrukt daarnaast wel de positieve aspecten van toerisme. 'Albanië heeft veel mooie natuur en cultuur, die toeristen zeker moeten zien. Maar regulatie is belangrijk. Albanië moet leefbaar blijven voor de Albanezen.'

In Spanje verergert toerisme de huizencrisis door de overvloed van AirBnB's. Maria wil wel benadrukken dat het probleem tweeledig is en dus niet enkel bij het toerisme zit. Maatregelen die enkel daarop focussen, zullen het probleem daarom niet fundamenteel aanpakken. 'Je hebt investeringsfondsen die gebouwen opkopen en dan voor hoge prijzen kamers verhuren aan bijvoorbeeld studenten.'

Vlaams Belang aast op studentenstem: vindt de partij haar kiezers van morgen aan de universiteit?

© Fred Debrock

Met 'Dialoog met Tom' en de oprichting van een eigen studentenbeweging wil Vlaams Belang duidelijk inzetten op de universiteit als electoraat. Wat betekent dat voor het conservatieve studentenlandschap? 'Studenten krijgen de kans meer inzicht te krijgen in hoe een partij functioneert.' JASPER LIEVENS, ELLA-SOFIA SNEYERS

Vlaams Belang zet steeds nadrukkelijker in op studenten. Met de debatavonden 'Dialoog met Tom' rukt partijvoorzitter Tom Van Grieken op langs de Vlaamse universiteiten, en zijn komst gaat gelijktijdig gepaard met de oprichting van Vlaams Belang Student (VBS). Naast haar jongerenpartij bouwt Vlaams Belang nu een organisatie uit die specifiek studenten wil samenbrengen binnen de partijpolitieke context.

De jongerenpartij van Vlaams Belang bestaat al bijna veertig jaar. Sinds 2004 draagt die de naam Vlaams Belang Jongeren (VBJ) – in tegenstelling tot de moederpartij werd jongerenorganisatie Vlaams Blok Jongeren dus niet opgeheven. Filip Dewinter, geen onbesproken figuur binnen Vlaams Belang, was trouwens de eerste voorzitter van de jongerenpartij. Ook Tom Van Grieken stond aan het hoofd van VBJ vooraleer partijvoorzitter te worden.

Dat Vlaams Belang nu in drie studentensteden – Leuven, Gent en Antwerpen – studentenpartijen uitbouwt, is op zich niet vreemd. De markt is groter voor Vlaams Belang dan pakweg twintig jaar geleden, zeker bij studenten. 'Vroeger was het minder evident voor Vlaams Belang om aan een universiteit actief te zijn', zegt politicoloog Dave Sinardet (VUB).

'Vandaag zijn jongerenpartijen veel minder onafhankelijk: het zijn bijna afdelingen van de partij'

— Dave Sinardet, politicoloog (VUB)

Al kan VBS voor Vlaams Belang ook een poging zijn om haar populariteit onder studenten opnieuw op te krikken. Waar in 2019 nog bijna een kwart van de jongeren op Vlaams Belang stemde, daalde dat aandeel bij de verkiezingen van 2024 naar zestien procent. Dat bleek uit een verkiezingsstudie van de ReSPOND-onderzoeksgroep van de KU Leuven die in *De Morgen* werd gepubliceerd.

Sinardet wijst naar de ambitie van Vlaams Belang om 'voet aan de grond te krijgen aan de universiteiten en de hogescholen'. Voor hem is een studentenvereniging dan ook een logische stap voor de partij. 'Het is duidelijk dat Vlaams Belang nu met een grootschalig project bezig is om meer studenten aan te spreken.'

Kweekvijvers van conservatief Vlaanderen

'We merken dat studenten niet alleen geïnteresseerd zijn in politieke thema's en ideologische discussies, maar zich ook concreet willen engageren binnen een politieke partij', zegt Mercina Claesen over de oprichting van VBS. Zij is, naast voorzitter en gezicht van VBS, ook Vlaams parlementslid voor Vlaams Belang en voorzitter van Vlaams Belang Jongeren.

Concreet zal dat engagement betekenen dat studenten de kans krijgen om in gesprek te gaan met politici, en lezingen en politieke debatten te volgen, laat Claesen weten. 'Studenten krijgen de kans om meer inzicht te krijgen in hoe een partij functioneert.'

Daarmee onderscheidt VBS zich volgens haar van bestaande conservatieve studentenverenigingen. Het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV) en de Nationalistische Studentenvereniging (NSV!) zijn namelijk partijpolitiek onafhankelijk. Toch roept het vragen op. Conservatief ingestelde en nationalistische studenten vinden immers al jarenlang hun weg naar die twee bovenstaande verenigingen.

De debattournee van Tom Van Grieken, 'Dialoog met Tom', gaat gepaard met de opstart van Vlaams Belang Student. Hij passeerde al in Antwerpen en Gent; Leuven staat op 3 december gepland. *© Fred Debrock*

KVHV en NSV! zijn sinds jaar en dag belangrijk in de vorming van jonge rechtse politici. Tal van Vlaams Belang-kopstukken zetten er hun eerste stappen in het politieke leven: Tom Van Grieken en Mercina Claesen waren actief bij NSV!, terwijl Filip Brusselmans, Britt Huybrechts en Tom Vandendriessche uit de rangen van het KVHV komen.

Politici van de partij komen er geregeld spreken, en de kringen zijn daarnaast vaak betrokken bij evenementen die Vlaams Belang organiseert aan universiteiten en hogescholen. In Antwerpen werd 'Dialoog met Tom' zelfs samen met KVHV georganiseerd.

Betekent de komst van VBS dat die historische banden zullen verzwakken, of leidt het juist tot meer dubbel lidmaatschap? 'Ik denk niet dat het per se de bedoeling is van Vlaams Belang om de concurrentie met KVHV of NSV! aan te gaan', denkt Sinardet.

Claesen is het daarmee eens. 'Een student kan perfect lid zijn van NSV! of KVHV en zich daarnaast engageren bij VBS. Het gaat niet om het vervangen van bestaande studentenverenigingen, maar om het aanvullen van het huidige aanbod', klinkt het bij de VBS-voorzitter. Door de overlap blijft het volgens Sinardet wel interessant om te zien hoe de verhouding tussen de drie zich zal ontwikkelen.

Sinardet ziet vooral ook sterkte in de onafhankelijkheid van KVHV en NSV!. 'Een organisatie als KVHV kan aantrekkelijk blijven voor studenten die zich niet per se willen bekennen tot een bepaalde partij, maar wel tot een bredere conservatieve strekking.' Dat heeft volgens hem ook te maken met een bredere scepsis tegenover politieke partijen. 'Particratie heeft bij veel jongeren een negatieve connotatie.'

Een beproefd recept

Vlaams Belang is echter geen vreemde eend in de bijt: ze is zeker niet de eerste partij die een studentenwerking opzet. Andere partijen gingen hen voor met initiatieven als Jong N-VA StuAnt of Comac. Opvallend is wel dat PVDA de enige partij is waarbij de studentenafdeling de jongerenpartij overstijgt. Redfox – dat zich trouwens op wel heel jonge jongeren focust – verwatert bij de omvang van Comac.

Aan de linkerzijde van het politieke spectrum is het aanbod aan studentenverenigingen weliswaar kleiner. Sinds maart brengt Avanti progressieve studenten samen, maar voordien vervolledigden enkel het christendemocratische CDS en liberale LVSV het lijstje van politiek geïnspireerde studentenverenigingen, naast NSV! en KVHV.

'We hebben zeker de intentie om door LOKO erkend te worden'

— Mercina Claesen, voorzitter Vlaams Belang Student

Comac heeft dus in veel mindere mate echte concurrentie. De marxistische studentenorganisatie speelt vaak een spilfiguur in studentenprotesten – al dan niet in eigen naam – en fungeert al lange tijd als een rekruteringskanaal voor PVDA. Maar de groei van radicaal gedachtegoed bij studenten kan een verklaring zijn voor zowel het succes van Comac als de oprichting van VBS.

Hechter dan ooit

Sinardet voorspelt dat het verschil tussen Vlaams Belang Jongeren en Vlaams Belang Student echter niet zo groot zal zijn. Daarbij wijst hij op een bredere evolutie binnen het Belgische politieke landschap. Jongeren- en studentenafdelingen staan volgens hem vandaag veel dichter bij hun moederpartijen dan vroeger het geval was.

Studentenafdelingen zijn vaak gelinkt aan jongerenpartijen, en die jongerenpartijen zijn op hun beurt gelinkt aan moederpartijen. Tot aan de jaren negentig waren jongerenpartijen veel onafhankelijker, mijmert de politicoloog.

'Vandaag zie je dat veel minder. Het zijn bijna afdelingen van de partij zelf. Er wordt enorm veel overlegd tussen de organisaties.' Dat een student die lid wordt van VBS ook automatisch lidmaatschap ontvangt van Vlaams Belang, bevestigt dat idee.

Hoe prominent de nieuwe studentenvereniging uiteindelijk zal worden in het politieke landschap, blijft voorlopig afwachten. VBS zal in de nakende toekomst ontspruiten. 'Momenteel bevinden we ons nog volop in de opstartfase', tempert Claesen.

Wel kijkt de organisatie in Leuven al richting een officiële erkenning door studentenkoepel LOKO. 'We hebben zeker de intentie om die erkenning aan te vragen', zegt Claesen. Die erkenning is vrij waarschijnlijk. Ook de Leuvense afdelingen van Comac en Jong N-VA worden door LOKO erkend.

beeld **Miro Vermeulen**

Marie-Gabrielle Verbergt kritisch over onderzoeks-financiering in nieuw boek

Wetenschap is een wedstrijd, maar hoeft dat niet te zijn. Die stelling probeert Marie-Gabrielle Verbergt (UGent) aan te tonen in haar boek *Wetenschap is geen wedstrijd*. 'Iedereen vraagt zich af wat er nu gaat gebeuren.' KIMBERLY VRANCKEN

In oktober besliste de Vlaamse regering om 35 miljoen euro te besparen op fundamenteel onderzoek. Daardoor zal het nog moeilijker worden om onderzoeksfinanciering te verkrijgen via de Bijzondere Onderzoeksfondsen en het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek', zei vicerector Onderzoeksbeleid Isabelle Huys daarover in *Veto*. Dat leidt tot een nog strengere toegang tot financiering in een klimaat waar hypercompetitie al jaren de norm is.

Ook de stijgende interesse in doctoraten en het toenemende gebruik van AI zorgen ervoor dat we op een ideaal punt zijn gekomen om na te denken over alternatieve vormen van onderzoeksfinanciering. Marie-Gabrielle Verbergt, onderzoeker aan de UGent, stelt zich al langer vragen over die competitievormen.

Positie als onderzoeker

In 2024 deed ze mee aan de Vlaamse PhD Cup met haar doctoraat *Geschiedenis heeft een prijs: historisch onderzoek en veranderende financieringsregimes, 1970 tot vandaag*. Daar merkte ze moeilijkheden om haar onderzoek te herleiden tot een korte pitch. Daarom verwerkte ze haar onderzoek tot een boek, getiteld *Wetenschap is geen wedstrijd*.

Ze schreef haar boek ook vanuit een zekere bezorgdheid, iets wat ze expliciet duidelijk maakt in het begin van het boek. 'Bij een wetenschappelijk onderzoek druk ik die gevoelens minder expliciet uit.'

De positie van Verbergt valt meteen af te leiden uit de titel. 'Ik heb die titel gekozen om een beetje te provoceren', vertelt ze. 'De gedachte dat wetenschap een competitie is, staat haaks op wat wetenschap voor mij is: een project van samenwerking. Samenwerken met directe collega's, participanten, de samenleving, maar ook over generaties heen.'

'Op basis van een sterk onderwijs-cv haal je geen topfinanciering binnen'

Verbergt hoopt dan ook dat haar boek voer kan zijn voor discussie tussen collega's. Onderzoeksfinanciering is al een veelbesproken thema in wandelgangen of tijdens lunches, maar onderzoekers stellen zich geen vragen over het gegeven van competitie. 'Onderzoekers vinden het normaal dat instellingen zoals de KU Leuven en UGent tegen elkaar moeten opboksen. Ik stel me de vraag of dat wel effectief zo logisch is.'

Voorts legt ze uit dat verschillende wetenschappers een streepje voor hebben op anderen, door onder andere hun groot netwerk en de instelling waaraan ze verbonden zijn. Volgens haar impliceert dat niet dat introverte wetenschappers moeten opboksen tegen extroverten, al komt het dicht in de buurt.

'We moeten allemaal leren hoe we onszelf moeten verkopen. Het helpt daarbij om te claimen dat je onderzoek heel innoverend is of grote vooruitgang boekt. Daarvoor zijn assertivitieit en ondernemerschap nodig', zegt ze. Op die manier wordt je cv bijna gelijkgesteld aan een *business card*.

Consulting nv

Sommige instellingen gaan zelfs nog een stapje verder en werken met consultants. Die helpen onderzoekers bij de voorbereiding van hun pitch. 'Consultants hebben een interne knowhow, waardoor zij weten op welke manier een pitch bij de selectiecriteria past', zegt ze. 'Tegelijkertijd raken ze meer betrokken bij het vormgeven van de aanvragen, waardoor er een systeem ontstaat waarbij consultants aan beide kanten invloed uitoefenen.'

Sommige instellingen werken ook met interne consultants. 'Zo geraak je in een vicieuze cirkel van macht: instellingen die veel subsidies binnenhalen, hebben de middelen om zo'n interne dienst uit te bouwen. Daardoor kunnen ze nog meer subsidies binnenhalen.'

'Ondanks de lage slaagpercentages blijven we geloven dat de *underdogs* ook een kans maken'

Met de opkomst van AI wordt het voor onderzoekers nog makkelijker om hun aanvragen te schrijven. Zo kreeg de European Research Council zestig procent meer aanvragen voor de *starting grant-call* van 2027 dan het jaar ervoor. Volgens Verbergt zitten we dan ook op een kantelpunt: 'Die stapel aanvragen zorgt voor nog lagere slaagpercentages en het vergt nog meer tijd om ze allemaal te reviewen. Iedereen vraagt zich af wat er nu gaat gebeuren.'

Maar waarom blijven wetenschappers zo hardnekkig geloven in die competities? 'Competitie komt met heel wat beloftes. Ondanks de lage slaagpercentages blijven we geloven dat de *underdogs* ook een kans maken. Daarnaast worden heel wat vragen, zoals "Wie mag beslissen waar dat geld naartoe gaat?" en "Hoeveel hebben wetenschappers te zeggen?" schijnbaar opgelost door die competitie.'

© Lizzy Vercaempst

Optimistisch

Toch krijgt Verbergt het gevoel dat ze meer en meer steun krijgt om te zoeken naar alternatieve financieringsmanieren. 'Ik voel meer animo om hier serieus over na te denken. Vooral binnen universiteiten is er veel *goodwill* om op een experimentelere manier om te gaan met de onderzoeksfinanciering dan de huidige competitiemethode.'

Ze geeft het voorbeeld van basisfinanciering aan de UGent aan. In plaats van de middelen van het Bijzonder Onderzoeksfonds via een interne competitie te verdelen, krijgt elke professor aan de universiteit een basiskrediet.

De druk om financiering te vinden eist ook zijn tol op het mentaal welzijn van onderzoekers op alle niveaus. 'Als je naar de statistieken kijkt, zie je dat elke onderzoeker hetzelfde risico op depressie heeft: zowel doctoraatsstudenten als postdocs, als professoren.' Proffen lijden onder het besef dat ze veel moeten publiceren en geld moeten binnenhalen voor hun onderzoek.

Daarnaast zijn ze vaak bezorgd over de carrièrepaden van diegenen waarmee ze samenwerken. Zo manifesteert de problematiek van mentaal welzijn zich dus anders bij verschillende groepen, maar is ze wel aanwezig in de hele academische sector, vat Verbergt samen.

'Als studenten ideeën hebben om het experimenteler of anders aan te pakken, *why not*?'

Bovendien zorgen de onvoorspelbare financieringsmogelijkheden voor druk op het onderwijs. 'Het is niet altijd eenvoudig om onderzoek en onderwijs te combineren', zegt Verbergt. 'Op basis van een sterk onderwijs-cv haal je geen topfinanciering binnen, dus dat speelt zeker mee. Soms staan professoren voor een deadline en voelen ze de noodzaak om daar meer tijd in te investeren.'

Het systeem zorgt ook dat universiteiten minder goed hun personeelsbeleid kunnen uitrollen. 'Vaak geven postdocs en tijdelijk aangenomen werknemers ook les, maar het is niet gegarandeerd dat ze er over een paar jaar nog zijn. Het is dus niet altijd evident om opvolgers te vinden voor lesopdrachten.' Wanneer een vakgroep minder succesvol is bij een externe financier, komt er daardoor veel onderwijslast op een kleinere groep te liggen.

'We moeten het probleem in de bek kijken en zoeken naar alternatieven', stelt Verbergt vast. 'We moeten loskomen van het idee dat competitie logisch is in het onderzoek.' Tot slot geeft ze mee dat ook de mening van studenten hierin een belangrijke rol kan spelen. 'We moeten de deur openzetten om echt na te denken over die financiering, en dat moet met de hele gemeenschap gebeuren. Dus als studenten ideeën hebben om het experimenteler of anders aan te pakken, *why not*?'

© Miro Vermeulen

Versnipperd socialemedia-beleid bij KU Leuven: 'De universiteit zal buiten haar comfortzone moeten gaan'

Sociale media worden steeds belangrijker voor de communicatie tussen de universiteit en studenten. Toch is niet elke faculteit even aanwezig op de online platformen. 'Een facultair account kan dichter bij de studenten staan.' AMÉLIE BRAEM

Oktober 2026: de faculteit Wetenschappen doet haar intrede op Instagram en dat als laatste van alle faculteiten. Daarmee is het rijtje compleet en heeft elke faculteit haar eigen Instagramaccount. Op TikTok zit dat nog eens volledig anders: enkel de KU Leuven en de faculteit Sociale Wetenschappen zitten op het populaire videoplatform. 'Voor de universiteit zit TikTok nog in de kinderschoenen', zegt Lise Detobel, hoofd van de afdeling Corporate Communicatie van de KU Leuven.

'Het is belangrijker dan ooit tevoren dat de universiteit inzet op sociale media: het is zo dat je 17- en 18-jarigen gaat bereiken. De universiteit gaat buiten haar comfortzone moeten gaan om deze jongeren naar haar aula's te leiden', meent professor Communicatiewetenschappen aan de KU Leuven, Baldwin Van Gorp.

Centrale sturing

De communicatie van de faculteiten staat natuurlijk onder beheer van de algemene communicatiedienst van de KU Leuven, maar op de vraag welk beleid zij precies laten gelden, geven de verschillende faculteiten geen eenduidig antwoord.

> '*Day-in-the-life*-video's doen het het best. Informatieve video's doen het minder goed'
>
> — *Senne Boets, student Gender en Diversiteit*

De faculteiten Farmaceutische Wetenschappen en Theologie hebben geen weet van een richtlijn, maar houden rekening met de manier waarop de KU Leuven zich wil profileren. De faculteiten Ingenieurswetenschappen en Geneeskunde hebben naast de centrale richtlijnen een eigen intern beleid.

Detobel bevestigt dat er weliswaar centrale richtlijnen zijn, maar die zijn niet bindend. Ze gaan vooral over ethisch gedrag op sociale media. Inhoudelijk stelt de universiteit, volgens haar, wel een duidelijke ondergrens: geen *bagger*.

'De KU Leuven blijft een universitaire instelling en daar horen verwachtingen bij', zegt Detobel. 'Het is wel een supermoeilijk evenwicht: wat is precies de grens tussen speels en ludiek, en informatief? Alles wat facultaire accounts doen, straalt af op de universiteit.'

© Lien Forier

Het KU Leuven account, dat 78.500 volgers heeft, richt zich op een breed publiek en probeert er een tiental thema's, van onderzoek tot studentenleven, evenwichtig in beeld te brengen. De facultaire accounts staan dichter bij zowel studenten als alumni. Zij hebben een ander verhaal te vertellen: evenementen, proclamatiefoto's en het dagdagelijkse leven op de campus. 'Wij kunnen dat nooit samenbrengen', zegt Lise Detobel.

Van Gorp ziet in die verdeling een spanning. Aan de ene kant staat de huisstijl, aan de andere kant wat sociale media zijn: buiten de lijntjes kleuren en creatief zijn. 'Dat staat op gespannen voet.' Een centrale dienst vindt uniformiteit misschien noodzakelijk en nuttig, maar volgens hem begint dat te wringen. Zijn voorkeur gaat uit naar een *bottom-up*-benadering, waarbij je mensen hun gang laat gaan en pas bijstuurt als iets niet past.

Eigen talent

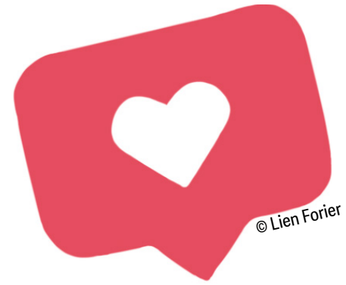
De faculteiten Rechten en Criminologisch Wetenschappen, Sociale Wetenschappen en Economie en Bedrijfswetenschappen (FEB) zijn de enige die op een systematische manier eigen studenten inzetten voor de Instagrampagina. Senne Boets, student Gender en Diversiteit, was één van die studenten. Hij zocht een laagdrempelige studentenjob en maakte al graag content.

'*Day-in-the-life*-video's doen het het best: daar herkennen mensen mij ook vaak van. Informatieve video's doen het minder goed', zegt Senne. Een deel van zijn job was ook aanwezig zijn op studie- en infodagen, wat eerst een bijzaak was en gaandeweg belangrijker werd.

Waarom andere faculteiten het niet of minder doen, verschilt. Sommigen faculteiten zijn nog niet bereid om het uit te besteden en vinden het een taak van het universitaire communicatieteam, zoals Geneeskunde. Voor Farmaceutische Wetenschappen en Theologie ontbreekt het budget en de middelen.

> 'Als een boomer video's probeert maken, is dat *awkward* en wordt die gewoon uitgelachen'
>
> — *Baldwin Van Gorp, professor Communicatiewetenschappen (KU Leuven)*

Opvallend is dat de faculteiten die het wel willen, tegen hetzelfde probleem aanlopen. FEB wil *student creators* op een professionele manier voor een langere periode inzetten, maar die continuïteit vinden is niet altijd evident. Ingenieurswetenschappen deed al meerdere oproepen voor een vaste *content creator*, tot nu toe zonder succes. Het probleem is dus niet altijd dat faculteiten het niet willen, maar dat het moeilijk is studenten te vinden die het volhouden.

© Lien Forier

Van Gorp wijst op het belang van jongeren op de sociale media te laten verschijnen. 'Als een boomer dat probeert, is dat *awkward* en wordt die gewoon uitgelachen.' Afgestudeerden en studenten zijn de aangewezen mensen, maar ze worden - volgens hem - misschien wat onderschat.

> 'Een saaie *reel* zal het minder goed doen dan een leuke foto'
>
> — *Communicatiedienst faculteit Geneeskunde*

Voor de faculteiten is sociale media duidelijk een voortdurende afweging. Volgens Detobel is het een kwestie van durven springen, want er kan veel misgaan. Toch verwacht ze dat gaandeweg meer faculteiten het zullen proberen. 'De universiteit moet meer lef tonen', zegt Van Gorp.

Studenten bereiken die er al zijn

'Het is ook zeker de bedoeling om nieuwe studenten binnen te rijgen', meent Senne. 'We houden ons bezig met onze *timeline*, dat is wat we wanneer gaan posten. Begin mei, wanneer vele middelbare scholieren nadenken over hun studiekeuze, maken we dan video's over hoe het voelt om student te zijn aan de faculteit Sociale Wetenschappen.'

Toch is nieuwe studenten bereiken niet het hoofddoel van de meeste faculteiten. Farmaceutische Wetenschappen startte aanvankelijk ook voor toekomstige studenten, maar merkt dat huidige studenten het kanaal even vaak bekijken. Hun posts over infomomenten werken helaas minder goed. Ook Geneeskunde stelt dat die doelgroep hen vaak nog niet vindt via Instagram en studenten hen vaak pas beginnen te volgen als ze daadwerkelijk aan de faculteit studeren.

FEB, dat in 2023 startte omdat het via Facebook steeds minder studenten bereikte, richt zich in de eerste plaats op huidige studenten. Ze zetten daarbij vooral in op herkenning en verbondenheid van alle studenten over alle vier de campussen heen.

Dat sluit aan bij wat de centrale dienst ziet. 'Je gaat niet over één nacht ijs voor je studiekeuze. Toekomstige studenten informeren zich via verschillende kanalen: ze bezoeken infomomenten, raadplegen websites, spreken met familie of vrienden en vragen nog een brochure aan', legt Detobel uit. 'Sociale media spelen daarbij vooral een aanvullende rol. Wie twijfelt, vraagt nog altijd een brochure aan. De keuze voor een studierichting is immers heel belangrijk'.

De faculteit Ingenieurswetenschappen heeft haar account in het leven geroepen om de huidige studenten te bereiken. Facultaire Instagrampagina's worden op die manier geen tool om nieuwe studenten te bereiken. Het zijn eerder prikborden van activiteiten die ook op Toledo te zien zijn, maar waar studenten misschien minder vaak naar kijken.

Arbeidsintensief

Studenten als *content creators* is in theorie misschien een goede invulling, maar het blijkt toch niet gemakkelijk voor faculteiten de studenten aangespoord te krijgen om eraan deel te nemen.

'Ik geloof zeker dat sociale media werken door de authenticiteit, maar content maken betekent ook meer begeleiding van de communicatiediensten', legt Detobel uit.

© Miro Vermeulen

'Er moet ook gepingpongd worden over ideeën en dat is enorm arbeidsintensief.'

'Mensen denken dat dat enkel maar wat filmen en posten is, maar zo eenvoudig is dat zeker niet', gaat ze verder. 'Daarnaast zit de universiteit in financieel uitdagende tijden en is het niet zo eenvoudig om meer personeelsleden aan te werven.'

Hoeveel tijd een faculteitsaccount kost, loopt sterk uiteen. Bij Geneeskunde gaat gemiddeld één uur per week naar Instagram, bij Ingenieurswetenschappen twee à drie uur. Farmacie schat twee uur, maar soms is dat een halve dag, en soms maar een uurtje, afhankelijk van hoeveel nieuws er is. Bij Theologie neemt een doctoraatsstudent het op in het kader van dienstverlening. Dat is vooral het werk van één of enkele mensen die het naast hun eigenlijke taak doen.

Bij FEB durven ze er geen aantal uren op te plakken. 'Het gaat niet alleen om iets posten: je moet verhalen verzamelen, beelden maken, teksten afstemmen en opvolgen wat werkt.' Bovendien groeit het aandeel video's, wat meer productie- en edittijd vraagt. 'Instagram is niet onze hoofdactiviteit', klinkt het. Ook Farmaceutische Wetenschappen zegt dat het tijdens drukke periodes een uitdaging is om voldoende te blijven posten.

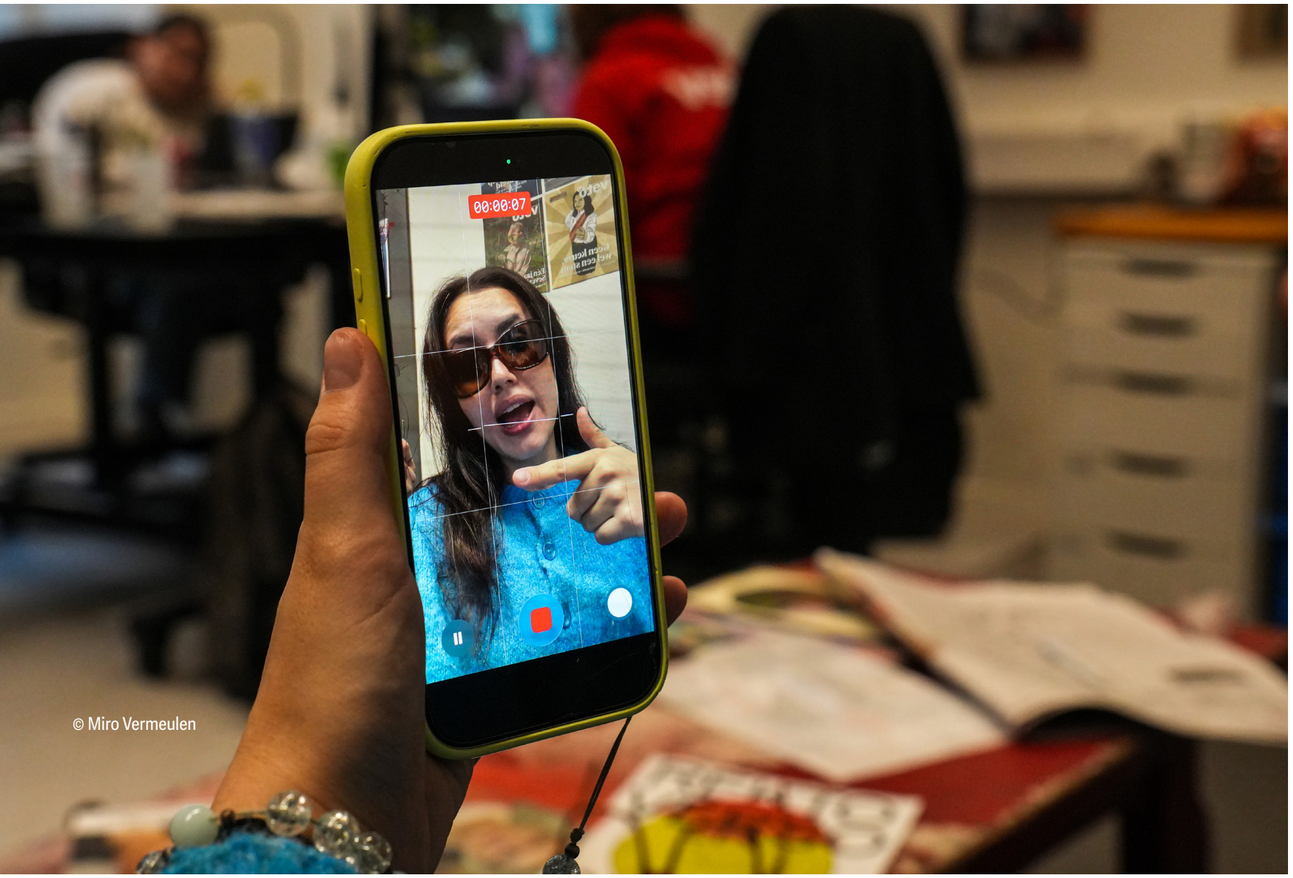
© Lien Forier

Dichtbij de student

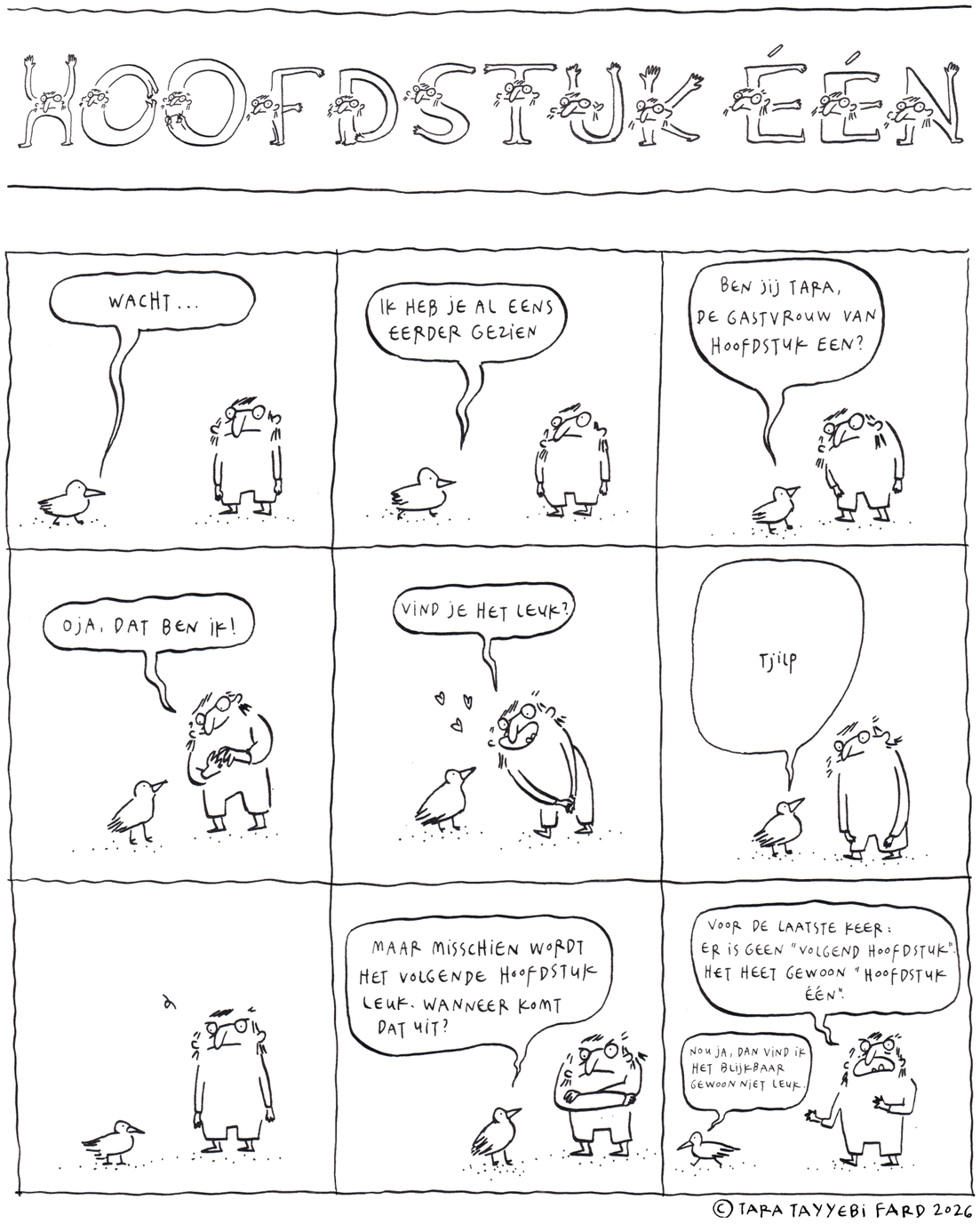
Elke faculteit vindt dat een eigen account zijn plaats heeft naast het centrale. 'Het geeft de faculteit een gezicht en een identiteit', zegt FEB in een reactie. Een facultair kanaal staat dichter bij de studenten', klinkt het bij Ingenieurswetenschappen. Geneeskunde noemt het ook een absolute meerwaarde. Het centrale account moet het evenwicht proberen te bewaren tussen al die faculteiten.

Wat werkt, is overal ongeveer hetzelfde: studenten die zelf aan bod komen. Geneeskunde merkt dat de inhoud primeert: 'Een saaie *reel* zal het minder goed doen dan een leuke foto.' Het account kwam in drie jaar aan meer dan 3000 volgers, en Farmaceutische Wetenschappen telt er 1548.

Ook de organisatie verschilt. FEB koos er bewust voor om als één faculteit naar buiten te komen: geen aparte accounts per campus, maar één account voor de verhalen van vier campussen. Toch zijn er soms accounts van aparte opleidingen. Zij vallen weliswaar onder beheer van de faculteit. Of die versnippering uiteindelijk een zwakte is of net een kracht, hangt af van wie je het vraagt.

© Miro Vermeulen

Ish Ait Hamou: 'Literatuur geeft mij de meeste vrijheid om te zeggen wat ik wil'

Ish Ait Hamou is de auteur van *Het moois dat we delen* en *Wachten op Noah*. Zijn abundante levenswijsheid is bewonderenswaardig en levert ook nog eens parels van boeken op. 'Cultuur wordt al snel als overbodig gezien, maar de samenleving heeft cultuur nodig.'

KATO STORMS, NURIA FLORIZOONE

© Nuria Florizoone

Ish Ait Hamou was te gast in de Standaard Boekhandel voor de signeersessie van zijn nieuwste roman *Wachten op Noah*. In het boek vertellen zeven personages over hun relatie tot een twaalfjarige jongen, Noah, die verdwenen is. Na het voorlezen van een fragment en een zorgvuldige meet and greet, mochten wij in gesprek met de bezonnen auteur.

Ait Hamou werd bekend met door programma *So You Think You Can Dance* waarin hij zowel choreografeerde als jureerde. Tegenwoordig schrijft hij steengoede boeken. En die zijn populair. Op Boektopia werden er 1211 exemplaren van zijn laatste boek verkocht, en is daarmee het meest verkochte boek van het evenement. Een paar jaar terug in 2024 regisseerde hij, samen met broer, Monir de film *BXL*. Is er iets dat hij niet kan? Wij spraken met Ish over schelden in het Nederlands, bibliotheken en ons menselijk bestaan.

© Nuria Florizoone

Je neemt graag je tijd voor signeersessies. Geven fans je soms nieuwe ideeën?

Ish Ait Hamou: 'Constant. Dat is een van de redenen waarom ik het zo graag doe. Ik ontmoet graag mensen en ben nieuwsgierig naar wat zij doen in het leven. Ik ben geïnteresseerd in de psyche van mensen; dat maakt wie ik ben als schrijver en is mijn kracht als verhalenverteller. Mensen in het algemeen zijn zeer interessant, daarom lees ik ook graag biografieën.'

Trek je een divers lezerspubliek aan?

'Zeer divers. Mijn lezers komen van verschillende culturele achtergronden en generaties. Ouders geven mijn boeken aan hun kinderen, maar ook omgekeerd. De rijkdom zit in het feit dat iedereen leest. Ik haal er evenveel trots uit wanneer een zestienjarige of een vijftigjarige mijn boek leest. Iedereen is welkom!'

Hoe kom je bij de verschillende perspectieven voor de personages in je boeken?

'Ik ga eerst op zoek naar thema's die ik wil belichten tijdens het vertellen van een verhaal. Op basis daarvan bedenk ik welke personages die thema's het beste zouden dragen in het boek. Ik kijk voor elk personage welke taal en structuur nodig zijn. Als het verhaal korte, simpele zinnen nodig heeft om de personages tot hun recht te brengen, dan zal het zo zijn. Soms schrijf ik mooie zinnen die ik niet gebruik omdat het in de weg zou staan van de leeservaring.'

Wie krijgt een eerste versie van je boeken te lezen?

'Mijn uitgever en redacteur. En dan wanneer het bijna klaar is, laat ik het aan mijn vrouw zien. Een goede vriend van mij ontwerpt de cover, hij krijgt het ook op voorhand.'

Heb je een favoriet personage uit je boek *Wachten op Noah*?

'Allemaal voegen ze iets belangrijks toe aan het verhaal, maar Monsieur Ibou is toch persoonlijk mijn favoriet perspectief. Ik twijfel tussen hem en Sophia.'

'Talen zijn melodieën waarmee we dialogen uitschrijven'

Eten speelt klaarblijkelijk een belangrijke rol in *Wachten op Noah*, dat zich afspeelt in Mohammedia (Marokko), hoe komt dat?

'In de Marokkaanse cultuur speelt eten een verbindende rol op verschillende manieren. Het is een elementair aspect van verschillende rituelen, bijvoorbeeld wanneer er mensen op bezoek komen. Er wordt uitgebreid gekookt waardoor je zou denken dat er iets te vieren valt, maar de viering is het samenzijn zelf. Tijdens het eten komen alle handen bij elkaar omdat er verschillende schalen op tafel staan. Het is een andere ervaring dan wanneer iedereen zijn eigen bord heeft.'

Zijn er nog aspecten van je identiteit die aan bod komen?

'Ja, dat is de kracht van auteur te zijn. Je brengt je eigen perspectief mee in je verhalen. Zo vind je eigen mening of wereldbeeld altijd wel een plek in een scène, personage of thema. Mijn eigen ervaring komt vaak naar voren in mijn verhalen. Het zou me verbazen als je als auteur volledig losgekoppeld bent van je werk.'

Hoe belangrijk vind je het toegankelijk houden van boeken en hoe kijk je naar de besparingen op cultuur?

'Sommige boeken zijn inderdaad duur. Gelukkig zijn er in België nog steeds veel bibliotheken waar je boeken kan uitlenen. Het blijft functioneel. Ik kan mij geen land zonder bibliotheek inbeelden.'

'Ik vraag me wel af waar we naartoe gaan. Cultuur wordt heel snel als overbodig gezien, maar de samenleving heeft cultuur nodig. Lokale bibliotheken en cultuurhuizen zijn een houvast voor mensen.'

Op welke manier is cultuur waardevol voor jou?

'Cultuur is het ontdekken van jezelf in eerste instantie. Het zorgt ervoor dat je je thuisvoelt bij verschillende mensen en tussen verschillende leefwerelden. Het is onmogelijk om te groeien als individu zonder in aanraking te komen met een andere cultuur. Je leert slechts zoveel uit je eigen cultuur. Cultuurbelevenis is een noodzakelijke verrijking, dat kan literair, filmisch, culinair, architecturaal of nog iets anders zijn.'

'Ik ben hier geboren, maar eigenlijk voelen delen van mij zich een beetje overal thuis. Dat maakt van iemand een wereldburger. Niet door naïef '*peace and love*' te zeggen, maar door te ontdekken. Er zijn deeltjes van mij die zich aansluiten bij de Japanse cultuur, anderen bij de Arabische of Zuid-Amerikaanse. Overal bestaat de mogelijkheid jezelf in terug te vinden.'

Heb je een cultureel voorbeeld, een werk waar je steeds naar teruggrijpt?

'*De Profeet* van Khalil Gibran. Dat is een klein boekje dat ik minimaal een keer per jaar lees.'

Hoe belangrijk is je eigen meertaligheid als auteur?

'Het is moeilijk om uit te leggen hoe belangrijk dat is. Je stijl wordt gevormd door identiteiten, en meertaligheid maakt een groot deel uit van mijn identiteit. Talen zijn melodieën waarmee we dialogen uitschrijven. Er bestaan evenveel versies van jezelf als talen die je beheerst.'

'Er zijn verschillende facetten van jezelf als mens die op verschillende manieren tot uiting komen afhankelijk van de taal die je spreekt. Ik kan bijvoorbeeld niet boos worden in het Nederlands. Ik heb dat niet geleerd. Voor mij was Nederlands de taal waarin ik me gedeisd, voorzichtig en beleefd moest houden. Ik kan niet vloeken in het Nederlands. Nederlandstalige scheldwoorden maken geen deel uit van mijn woordenschat. In het Frans daarentegen...' *(lacht)*

Je werkt multidisciplinair als verhalenverteller: je schrijft, regisseert en danst onder andere. Welk medium leent zich het beste voor jouw boodschap?

'Literatuur, dat geeft mij de meeste vrijheid om te zeggen wat ik wil. In cinema werk je samen met andere mensen en breng je eerder een gedeelde boodschap. Dansen is helemaal anders, daar is veel ruimte voor interpretatie. Je interpreteert de boodschap die je zelf wil interpreteren, ook al verschilt die van de intentie van de choreograaf. Voor wat ik wil vertellen is literatuur het meest geschikt.'

'Alles evolueert, het enige wat je kan doen is mee proberen bepalen hoe het juist evolueert'

Hoe kijk je naar de ontwikkelingen van artificiële intelligentie?

'Alles evolueert, het enige wat je kan doen is mee proberen bepalen hoe het juist evolueert. Wat gaat overblijven zijn gepassioneerde mensen. En mensen zullen altijd op zoek blijven gaan naar authenticiteit.'

Wat wil je dat mensen meenemen uit je boeken?

'Ik hoop vooral dat de personages bij de lezer bijblijven. We zijn steeds minder geneigd om nieuwe mensen te leren kennen in onze samenleving. Er is wantrouwen, mensen praten niet snel met anderen. Een boek biedt een kans om met mensen te praten.'

'Een personage vertelt een verhaal en als lezer luister je. Dat is voor mij de kracht van literatuur: mensen leren kennen. Dat hebben we misschien wel het meest nodig op dit moment in de wereld. Meer mensen leren kennen om ons wereldbeeld te verbreden, om in te zien dat mensen eigenlijk best wel goed zijn.'

© Nuria Florizoone

Het is niet zo erg gesteld met de literaire wereld als wordt beweerd

Wie doemdenkt over het literaire landschap in Vlaanderen heeft het bij het foute eind, vindt Kimberly Vrancken. In tijden van AI en 'ontlezing' zijn er net veel elementen die aantonen dat literatuur allesbehalve aan het uitsterven is. KIMBERLY VRANCKEN

Het is 11 november 2026. De dag waarop boeklezend Vlaanderen – waaronder ikzelf – besloten heeft zich richting Boektopia te begeven. Ik had daartoe twee drijfveren: als studente in de Westerse Literatuur kon ik het me niet veroorloven om geen kijkje te nemen in het boekenoord. En als fervent bezoeker van de boekenbeurs in Antwerpen, was ik het de twaalfjarige Kimberly verschuldigd om de traditie voort te zetten.

Bij het binnengaan merkte ik het meteen: heel wat ouders hadden hun kind meegenomen naar het boekenfestival. Maar ook tieners, volwassenen – waaronder opvallend veel jonge vrouwen – en oudere mensen waren aanwezig. Tijdens het wachten in de rij van de bar voor een verfrissende cola besefte ik dat literatuur niet dood is, in tegenstelling tot wat anderen vaak beweren.

Maar ik moet eerlijk met jullie zijn, want naast een boekennerd ben ik ook een journalist. Oorspronkelijk moest dit artikel een analyse worden over de heropleving van literatuur. Ik wilde hiermee aantonen dat literatuur nog steeds actief deel uitmaakt van onze 'ontlezende' maatschappij.

© Lien Forier

Die claim is echter moeilijk hard te maken, wanneer literatuur in alles vervat zit. Niet enkel op de boekenkast van je grootouders of het schap in de bibliotheek, maar eveneens in het Substack-artikel, *the art of being a lover & a leaver*, dat je net opsloeg in je favorieten en in de Letterboxd-recensie van *The Hunger Games*. Want zeg nu zelf, '*Peeta could be half dead cosplaying as a pile of dog shit and I still wouldn't choose Gale*', is bijna pure poëzie.

'Leesonvriendelijke samenleving'

Wanneer ik dan in een opiniestuk van *De Morgen* lees dat we in een leesonvriendelijke samenleving leven, stel ik me de vraag of dat daadwerkelijk zo is. Ik zie net tal van opportuniteiten en kansen om van literatuur te genieten. De waaier aan literaire festivals, auteurslezingen, panelgesprekken en boekenclubs tonen aan dat we wel degelijk geven om literatuur. In tijden van AI en 'ontlezing' tonen die elementen net aan dat literatuur allesbehalve aan het uitsterven is.

De dreiging van oneindige keuzevrijheid beperkt ons juist in het kiezen

Iets wat onze rector Severine Vermeire ook doorheeft. Zo gaf ze in haar openingstoespraak drie boekentips mee. Maar aanbevelingen alleen zijn natuurlijk niet voldoende om literatuur levend te houden. Sylvie Dhaene, directeur van Iedereen Leest, pleit in *De Standaard* voor een politiek klimaat dat lezen als een échte prioriteit en kracht ziet. 'Dat vraagt een mediacultuur waarbij spreken over lezen niet beperkt blijft tot negatieve en alarmerende berichten in tijden van brandhaarden', zegt ze.

Ik doe graag een eerste voorzet. Onderzoek toont namelijk aan dat meer Nederlandse kinderen lezen als hun hobby beschouwen dan dat er kinderen zijn aangesloten bij een voetbalclub. Als dat geen binnenkopper is van positief nieuws.

Ook de grote interesse voor het vak creatief schrijven aan onze universiteit bewijst dat veel mensen nog steeds actief bezig zijn met literatuur. Dat vak is enkele jaren geleden in het leven geroepen en biedt studenten de mogelijkheid om hun vlotste pen boven te halen. Er staat echter een limiet op het aantal inschrijvingen, waardoor het vak met een selectieprocedure werkt. Elk jaar ontvangen de coördinatoren meer inzendingen dan plaatsen, zegt Pieter Vermeulen, professor Engelse literatuur.

© Miro Vermeulen & Servaas Verhelst

Midnight release

Nog meer nood aan positief nieuws? De immense hype rond de *midnight release* van *Hof van gesplinterde harmonieën* van Sarah J. Maas was verbazingwekkend. Zelfs ik geloofde niet wat de literaire wereld overkwam. Want het is perfect mogelijk om wakker te blijven tot middernacht om het nieuwste album van Harry Styles te luisteren of een nachtje door te doen om alle outfits van the Grammy's te beoordelen. Maar opblijven om een boek te kopen? Ongehoord.

Het boek is de meest recente editie in de serie *Hof van doorns en rozen* (*A Court of Thorns and Roses*, of *ACOTAR* in het Engels), een toonbeeld in de wereld van romantasy; een literair genre dat romantiek en fantasie verbindt. Fantasyboeken zijn niets nieuws, maar traditiegetrouw trekt het genre eerder een mannelijk publiek aan. Maas is de eerste auteur die het romantische luik eraan heeft gekoppeld en vrouwen in de hoofdrol plaatst.

Hoewel het genre vaak belachelijk wordt gemaakt, bewijzen de verkoopcijfers het tegendeel. Het toont aan dat representatie uiterst belangrijk is in fictieboeken, maar ook hoe online gemeenschappen vandaag de leesmarkt beïnvloeden. Elke booktokker of bookstagrammer heeft ongetwijfeld de *ACOTAR*-reeks al meermaals voorbij zien komen op hun feed.

Het vergt wilskracht, moed en vastberadenheid om uiteindelijk de beslissing te maken om je gsm neer te leggen en je boek vast te pakken

Veel volwassenen van boven de 35 kijken met veel wantrouwen naar die media. Ze associëren het met *doomscrollen*, *instant gratification* (onmiddellijke bevrediging), domheid en tijdverspilling. Maar ze vergeten vaak dat dat net de plaats is waar veel tieners voor de eerste keer in contact komen met boeken die niet op een verplichte leeslijst staan. Boeken die niet in het rijtje passen van aanbevelingen van dominante figuren, maar in dat van leeftijdsgenoten. Zo leren ze hun eigen interesses kennen en ontwikkelen ze een eigen bibliotheek.

Online gemeenschap

Daarnaast blijkt dat slechts enkele leerkrachten weten hoe die digitale platformen eigenlijk werken. Enkele dagen geleden schoof ik aan bij een workshop over literatuuronderwijs in postdigitale tijden. De spreker van dienst, Jeroen Dera, vroeg aan zijn publiek van taalleerkrachten wie *BookTok* actief opzoekt. Slechts enkele handen gingen gebruikte omhoog. Moeten we in een wereld waarin technologie razendsnel evolueert, die media niet net omarmen? Ze negeren het en in een donkere kluis steken heeft toch geen effect, maar werkt enkel averechts.

En neen, ik geef geen pleidooi dat we massaal Maas' boeken moeten lezen in het middelbaar – *please no* – of dat we geen oog meer mogen hebben voor de klassiekers. Blijf vooral lesgeven over Multatuli, Willem Elsschot, Hugo Claus en Kristien Hemmerechts. Leer hen Sara Burgerhart, Reinaert de Vos en 'Hebban olla vogala'. Maar vergeet daarbij ook geen ruimte voor literatuur die aansluit bij hun leefwereld.

Laat het duidelijk zijn dat ik sociale media zeker niet wil romantiseren. Het vergt wilskracht, moed en vastberadenheid om uiteindelijk de beslissing te maken om je gsm neer te leggen en je boek vast te pakken. Dat is deel van een fundamenteler probleem, waarbij mensen te veel keuzevrijheid hebben gekregen. Tegelijkertijd heeft de mens minder tijd dan ooit tevoren om zich te ontspannen.

Want wie denkt dat studenten meer vrijheid hebben om te lezen, heeft het grotendeels mis. We hebben dan wel meer keuzevrijheid, maar onze vrije tijd ligt nu aan diggelen. Ons brein staat, net zoals onze gsm, 24/7 aan. Het lijkt wel of we verwacht worden om altijd bereikbaar te zijn. De knop 'niet storen' voelt als falen. Het vergt dan ook wilskracht, moed en vastberadenheid om die daadwerkelijk in te duwen.

Help, ik heb vrije tijd

En wat dan? Wat doe je met die vrijgekomen tijd? Lezen, afspreken met vrienden, de nieuwste Netflix-film bekijken of eens vroeg gaan slapen? Die dreiging van oneindige keuzevrijheid beperkt ons juist in het kiezen. Nog een fundamenteel verschil met de jeugd van onze ouders. Zij waren steevast beperkt in keuze, want streaming, ebooks en sociale media bestonden nog niet. Zij kunnen weinig goede raad geven.

Het is dan belangrijk om elkaar te helpen in de zoektocht naar handvatten om een weg te banen door het doolhof van keuzes. Dat geldt evenzeer op vlak van literatuur. Het is belangrijk om weloverwogen na te denken over je favoriete boek. Want als je niet enthousiast wordt van je boek, waarom zou je dan verder lezen? Boekentips zijn daarbij een handige tool.

© Lien Forier

Dus misschien moeten we er het voorbeeld aannemen, net zoals Vermeire deed, en boekentips uitdelen als nooit tevoren. Hier zijn alvast twee aanraders van mij. *How to Kill your Family* van Bella Mackie en *The First Move* van Jenny Ireland. En een ding is zeker: je hoeft niet altijd stoffige boeken uit de canon te lezen om je een 'lezer' te noemen, het mag ook simpelweg *Hof van gesplinterde harmonieën* zijn.

Thuis-actrice **Katrien De Ruysscher**: 'Op straat komen blijft superbelangrijk'

Als dokter Judith is ze al jaren vaste prik in de Vlaamse huiskamer, maar *Thuis*-actrice **Katrien De Ruysscher** kijkt met een veel bredere en nuchterdere blik naar het leven. Tussen haar gezin, lokale politiek en maatschappelijke thema's kiest ze bewust voor hoop. 'We kunnen ook een andere wereld creëren.'

tekst Guillaume Beauprez-Anseeuw
beeld Antonie Schoofs
Miro Vermeulen

Katrien De Ruysscher studeerde in 2000 af aan het Conservatorium van Brussel en bouwde sindsdien een veelzijdig parcours uit voor en achter de schermen. Ze is bij het grote publiek vooral bekend als actrice uit *Thuis* en reeksen als *De Twaalf* en *Undercover*, maar werkt ook als theateractrice en documentairemaker.

Naast haar artistieke werk woont ze in Lommel en is ze daar politiek actief. Met documentaires als *Niets gaat over* en *Voorbij de schaamte* over alcoholverslaving zoekt ze bovendien nadrukkelijk naar verhalen die taboes doorbreken.

Die maatschappelijke *drive* loopt als een rode draad door haar blik op de wereld van vandaag. 'Ik vind het belangrijk om het pessimisme niet te laten doorwegen. We moeten vooral kijken naar alternatieven, en beseffen dat het ook anders kan.'

Diezelfde open en zoekende blik neemt ze mee nu haar kinderen op hun eigen benen staan en het nest verlaten. Zeker nu haar oudste zoon Criminologie in Gent studeert, bekijkt ze die volgende stap van dichtbij.

Hoe voelt het om je oudste zoon het nest te zien verlaten?

Katrien De Ruysscher: 'Ik heb het er niet zo moeilijk mee, omdat ik wist dat hij er echt klaar voor was. We wonen in Lommel, dat is klein, maar hij nam al heel dikwijls de trein naar Antwerpen of Brussel om naar concerten te gaan. Als je weet dat hij zijn plan trekt, is dat een heel ander gevoel, en met nog twee andere kinderen thuis is het huis nog goed gevuld.'

'Via mijn zoon leer ik op dat vlak ook ontzettend veel bij. Er is veel muziek bij ons in huis, we hebben veel platen en nu draait het hier volop rond Fontaines D.C. en Idles: nieuwe bands die helemaal aan het doorbreken zijn. Ik vind het belangrijk dat je zelf ook nieuwe dingen blijft ontdekken en nieuwsgierig blijft naar de leefwereld van jongeren, en muziek is daar een geweldige hulp in.'

Zoals samen naar de Belgische metalband Amenra trekken. Niet meteen de soundtrack van een doorsnee zondagmiddag in Lommel.

'Klopt, hij is nu eenmaal ook een grote fan van dat zwaardere werk. Amenra kwam er voor mij vooral uit nieuwsgierigheid, nadat ik een podcast had beluisterd met frontman Colin H. van Eeckhout. Hij vertelde daarin over zijn beleving van pijn wanneer ze hem op het podium aan vleeshaken ophangen.'

Bio

- 48 jaar
- Geboren in Antwerpen
- Woont in Lommel en zit in de gemeenteraad voor Vooruit
- Studeerde aan het Koninklijk Conservatorium Brussel
- Vertolkt de rol van Judith in *Thuis*

'Het mooiste aan lang een personage spelen, is dat je zoveel collega's kan zien opgroeien'

'Het was het stilste concert dat ik ooit heb meegemaakt: het publiek was muisstil en zat bijna in een soort trance. Dat was heel bijzonder om mee te maken, al draai ik thuis wel vaker de plaat die ze met The Atomic Orchestra hebben gemaakt; die is wat rustiger en heel mooi.'

Wat draai je zelf het liefst als de rust terugkeert?

"s Ochtends grijp ik eerder naar Jacques Brel, en op mijn iPhone zet ik graag een eigen radiostation op met liedjes waar ik op dat moment zin in heb. Maar het blijft vooral gezellig om de vinylplaten op te zetten en ze te horen kraken.'

Die openheid richting jonge mensen trek je door naar de set van *Thuis*, waar je de jongere garde ziet opgroeien.

'We zoeken elkaar niet doelbewust op naast de set om over de bloemetjes en de bijtjes te praten, maar als we samen scènes hebben, vraag ik er wel heel graag naar. Aan Dara *(Oguntubi, red.)* bijvoorbeeld, die Sociologie studeerde toen dat even een piste was voor mijn zoon, vroeg ik graag hoe zij die studie beleefde.'

'Elise *(Roels, red.)*, die mijn dochter Emma speelt, ken ik al sinds ze tien was. Ik heb al die fases gezien: naar het middelbaar gaan, een eerste vriendje krijgen, en nu heeft ze een huis gekocht. Dat is zo mooi aan zo lang een personage spelen, dat je zoveel mensen ziet opgroeien.'

Volgend jaar speel je vijftien jaar Judith.

'Klinkt dat als een eeuwigheid? 'Het voelt totaal niet zo, net zoals het gek is als je beseft

'Ik kan totaal niet tegen bloed, dus ik zou de slechtste dokter ter wereld zijn.'

dat ik intussen 48 ben. Maar als ik terugkijk op hoe ik gestart ben en wat er ondertussen allemaal gebeurd is, merk ik wel dat die rugzak behoorlijk vol zit met ervaringen en mensen van wie ik ook afscheid heb moeten nemen.'

'Ze noemen ons nu de *anciens*. In het nieuwe ziekenhuisdecor lopen veel nieuwe gezichten rond, terwijl het aantal mensen dat heel lang meegaat stilaan slinkt. Dat is dubbel: het voelt wat vreemd, maar het is ook fijn omdat ik al zoveel heb mogen meemaken.'

Blijf je even lang hangen als Leah Thys, of lonkt er iets anders zodra je kinderen zelfstandig zijn?

'Dat denk ik niet, al zeg ik nooit nooit. Acteren is een heel onzekere wereld, vandaag nog meer dan toen ik begon, en ik heb drie kinderen met een verantwoordelijkheid die daarbij hoort.'

'Ik kan me voorstellen dat ik andere keuzes maak als mijn kinderen groter en zelfstandiger zijn. Nu kies ik bewust voor zekerheid en de combinatie met andere bezigheden, maar stel dat er over tien jaar een heel concreet ander pad opduikt, dan ga ik daar misschien wel op in.'

Zoals de gemeenteraad in Lommel. Is dat te combineren zonder dat je agenda ontploft?

'Dat valt op zich goed mee, al zou het een heel ander verhaal zijn geweest als ik mee in het bestuur zou gezeten hebben. Nu zitten we in de oppositie en gaat het eigenlijk maar om drie avonden per maand: een fractievergadering, een commissievergadering en de gemeenteraad.'

'Ik sta nu eenmaal geëngageerd in het leven en heb altijd veel dingen erbij en ernaast. Er zijn mensen die alleen hun werk doen en dat is helemaal oké, maar ik zou dat moeilijk vinden: ik heb meer nodig.'

Er is genoeg om over na te denken: het klimaat, Gaza, de politiek. Maakt dat je somber?

'Ik zie grote verschuivingen tussen generaties, want jongeren groeien op met een heel ander wereldbeeld. Bij ons was het op je achttiende vanzelfsprekend om na te denken over een eigen woning, terwijl mijn zoon en veel jongeren daar helemaal niet zo mee bezig zijn omdat alles veel onzekerder is geworden.'

'We maken ons zorgen, maar we mogen het pessimisme niet laten doorwegen en moeten kijken naar alternatieven. De politiek, en eigenlijk iedereen, heeft vandaag een verantwoordelijkheid om geen angst aan te jagen, maar te laten zien dat we ook een andere wereld kunnen creëren.'

Het proces rond Myanmar geeft gelukkig houvast, al voel je je over Gaza soms machteloos.

'Het was superbelangrijk om te zien dat het internationaal recht wordt toegepast, omdat het ons allemaal beschermt en gaat over mensenrechten die we samen hebben afgesproken. Als we dat aan de kant schuiven, ligt de weg open voor genociden, en komt er nooit een veroordeling voor de wantoestanden in Gaza.'

'Wat er in Palestina en Libanon gebeurt – en al zo lang duurt – is zeer verontrustend. Soms schaam ik me echt om westerling of rijke Vlaming te zijn, omdat de manier waarop we aan internationale politiek doen haaks staat op de normen en waarden waar we zogezegd voor opkomen.'

Toch blijf je zoeken naar lichtpunten. Helpt een rode lijn op sociale media of een betoging dan wel?

'Ik zag onlangs de documentaire *Eat More Trees* van Arne Focketyn over het klimaat en hoe we omgaan met droogte, en dat vond ik superinspirerend. Het klimaat is er slecht aan toe, maar er wordt gezocht naar alternatieven, en dat is cruciaal om ervoor te zorgen dat we niet in een angstcultuur belanden waar extreemrechtse partijen op inspelen.'

'Een rode lijn of een betoging creëert op zijn minst een breder signaal dat veel mensen voelen dat er dingen gebeuren die niet oké zijn. Op straat komen en je verenigen om te laten horen dat je het ergens niet mee eens bent, blijft hoe dan ook belangrijk.'

Kan *Thuis* ook zo'n signaal geven zonder dat het een lesje zedenleer wordt?

'Ik denk absoluut dat *Thuis* een medium is met impact, omdat organisaties zoals het Zorgcentrum na Seksueel Geweld soms zelf contact opnemen en je daarna ziet dat het aantal oproepen stijgt. Het is een heel laagdrempelige manier om onderwerpen aan te kaarten, al moet het ook ontspanning blijven en geen preek worden.'

'Een personage als Selin met een hoofddoek vind ik bijvoorbeeld belangrijk, omdat *Thuis* een weerspiegeling moet zijn van de maatschappij iedereen vertegenwoordigd moet zijn. Er komt trouwens ook bij mij een grote verhaallijn aan waar ik nog niets over mag zeggen, maar waar ik heel blij mee ben omdat het thema opnieuw onder de aandacht komt.'

Bewaken jullie als acteurs de geloofwaardigheid van jullie personages, ook wanneer het genre een rare bocht vraagt?

'De meeste collega's en ikzelf bewaken ons personage goed en koppelen snel terug als iets vreemd aanvoelt. Ik heb onlangs nog gezegd dat ik even wilde samenzitten om te snappen waar iets vandaan kwam, want als acteur moet je kunnen verdedigen wat je speelt en vertelt.'

'Een soap is nu eenmaal gebouwd op spanning en moet op vrijdag eindigen met een *cliffhanger* zodat kijkers maandag willen terugkijken. Dat is een heel ander gegeven dan een reeks als *De Twaalf*, waar je een verhaalboog hebt over een tiental afleveringen in plaats van over 250 afleveringen per jaar.'

En het blijft een aparte job als je eigen leven naast de fictie loopt. Wordt het geen sleur?

'Toen ik de ontvoering van Emma moest spelen, was ik zwanger van mijn jongste kind en dacht ik soms even: voelt dat kind in mijn buik al dat drama en ongeluk?'

'Er zijn weleens periodes of zware dagen met veel tranen. Vernieuwingen brengen meteen weer een frisse energie, zoals nu verhuizen naar een andere studio na al die tijd in de Manhattangebouwen aan de Vaart in Leuven.'

Hoe groot is het verschil tussen Katrien en Judith?

'Er zit een grote naturel van Katrien in Judith, maar ik zet bewust duidelijke elementen neer die haar afbakenen. Judith kan niet koken, is heel chaotisch naast haar werk als dokter en heeft weinig geluk in relaties.'

'Ik kook wél graag, ben iets minder impulsief en wat stabieler. En ik kan totaal niet tegen bloed, dus ik zou de slechtste dokter ter wereld zijn.' *(lacht)*

Wat gun je Judith nog in de toekomst?

'Ik zou het fijn vinden als ze ooit nog eens echt gelukkig mag zijn in de liefde, met een prins op het witte paard en een gelukkig huwelijk. Al zit dat er niet direct in, maar wie weet.'

Hoe bereid je je voor op zware verhaallijnen, zoals rond seksueel geweld?

'Ik kijk heel veel series en lees veel om inspiratie op te doen en dingen te vinden die me kunnen voeden, niet om te kopiëren. De reeks *Sambre* vond ik heel sterk omdat ze toont dat elke vrouw anders reageert op een verkrachting: de ene wil snel de draad weer oppikken en doorzetten zoals Judith, de andere blokkeert volledig.'

En het publiek leeft luidop mee op sociale media en op straat. Komen mensen naar je toe met hun kwaaltjes?

'De *Thuis*-groepen op sociale media zijn soms heel heftig en bijzonder direct, maar het is ook leuk als het publiek meezoekt naar wie erachter zit. Op tv heb je geen applaus zoals in het theater, dus dit is een vorm van waardering, zolang het niet ontspoort in scheldpartijen.'

'Mensen zeggen heel vaak spontaan goedendag omdat je geregeld in hun huiskamer zit. Vroeger vond ik dat soms wat ongemakkelijk als mijn kinderen erbij waren, maar ik erger me er niet aan en geef op een beleefde manier mijn grenzen aan als het te lang duurt.'

Wat neem je nog mee van oudere collega's als Pol Goossen?

'Ik kreeg les van haar toen ik achttien was, dus we kennen elkaar al dertig jaar. Het blijft altijd een leerling-leraarverhouding, dus als zij een compliment geeft over mijn spel, schat ik dat enorm naar waarde. Net zoals ik ook graag mijn waardering uitspreek naar andere mensen.'

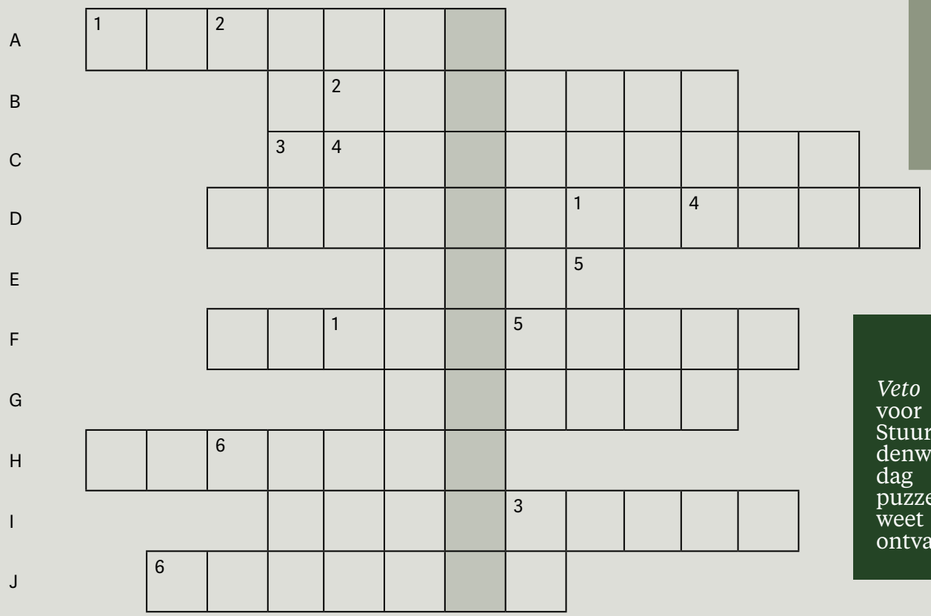
'Als ik op de set een tas vergeet die iemand van de setdressing me had aangegeven, zeg ik gewoon dat het mijn fout was. Dankjewel zeggen, fouten durven toegeven en respectvol waardering uitspreken zijn kleine dingen, maar als we dat allemaal doen, kan dat best aanstekelijk werken.'

'Bij ons was het op je achttiende vanzelfsprekend om na te denken over een eigen woning, terwijl mijn zoon en veel jongeren daar helemaal niet zo mee bezig zijn.'

Sjarels Crypto

© Emma De Wolf

Opgaven

A	Chocolade waarover je net struikelt
B	Reeds boosaardig
C	Op zoek gaan naar stofdeeltjes
D	Kameraad van décolletés
E	Ging stuk na een kroegentocht
F	Logeerplek in het hoofd
G	Betalen aan de haven
H	Niet uit beeld maar...
I	Ijskoud testikel
J	Waakdier aan de kust

Oplossingen Veto 2

A	Macht
B	Nachtegaal
C	Netwerken
D	Afgeleide
E	Kaalslag
F	Promotor
G	Dispuut
H	Gelijkbenig
I	Ladderzat
J	Passage

win!

Veto geeft twee tickets voor Cinema ZED weg! Stuur het juiste middenwoord in voor zondag 13 december naar puzzel@veto.be en wie weet mag jij deze in ontvangst nemen!

De winnaar van de vorige puzzel is **Ibe Comhaire**! Proficiat. *Veto* neemt verder contact op met jou.

Sudoku

	8		2		9			
						1	4	
1		7			4			6
				3		4		
9		2	1					
		1	6		8		3	
8			4					
2	1			6			7	3
			9			6		

Horoscoop

© Marthe Van Diest, Emma De Wolf

Tweelingen (21/05 - 20/06)

Ondanks jouw fantastische fietsvaardigheden, is het deze maand misschien toch een beter idee om te wandelen. Zeker als je zonder gips aan de kersttafel wil zitten.

Leeuw (23/07 - 22/08)

Je kent de openingsuren van de bib niet uit het hoofd, maar die van je favoriete frituur wel. De sterren keuren je prioriteiten volledig goed.

Weegschaal (23/09 - 22/10)

Het goede nieuws is dat je een plotse golf van motivatie en doorzettingsvermogen krijgt; het slechte nieuws is dat dat gebeurt op zondagavond om 23u48, 12 minuten voor de deadline.

Boogschutter (22/11 - 21/12)

Je twijfelt tussen naar de les gaan en blijven slapen. Na drie keer op snooze te drukken besef je dat hoorcolleges nutteloos zijn en je mentale gezondheid belangrijker is.

Waterman (20/01 - 18/02)

Je ordent je bestanden eindelijk in mapjes. 3 dagen later staat je bureaublad vol met 47 screenshots en 6 versies van dezelfde paper met als absoluut hoogtepunt paper_echt_definitief_finaal_versie6_final.docx.

Ram (21/03 - 19/04)

Je krijgt de neiging om nu al je kerstboom op te zetten voor de gezelligheid. Cultuurbarbaar! Heb wat respect voor de tradities en wacht tot Sinterklaas is langsgeweest.

Kreeft (21/06 - 22/07)

Een leugenachtig persoon in je omgeving zal je geruststellen dat hij ook nog niet begonnen is voor dat ene vak. Hij zal tegen alle verwachtingen in een achttien halen.

Maagd (23/08 - 22/09)

Je bent urenlang bezig met het maken van je samenvatting in vijftien verschillende pastelkleurige tinten. Spoiler, deze aesthetic zorgt er niet voor dat de leerstof opeens magisch in je brein zit.

Schorpioen (23/10 - 21/11)

De prof zal vertellen dat een bepaald hoofdstuk niet belangrijk is. Geloof dit niet: er zal gegarandeerd een vraag over op het examen komen.

Steenbok (22/12 - 19/01)

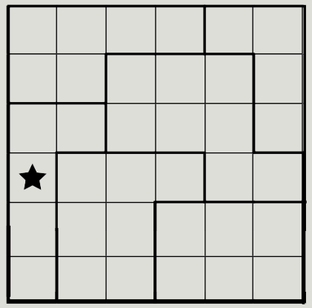
Je bent eindelijk van plan om een academisch wapen te worden. De sterren raden je aan om te kamperen voor de bib. Dat is je enige kans om een studieplek te bemachtigen.

Vissen (19/02 - 20/03)

Je probeert geld te besparen door uitsluitend te koken met wat je nog op kot hebt liggen. Dit resulteert in een culinair dieptepunt van pasta met Heinz-ketchup, een maaltijd waarvoor Italië onmiddellijk de oorlog verklaart.

Stier (20/04 - 20/05)

De sterren voorspellen dat je de komende dagen niet overleeft zonder cafeïne. Vul alvast thuis een grote thermos koffie, tenzij je liever Alma-koffie met kartonsmaak drinkt.

Sterrenpuzzel:
Plaats in het raster sterren zodat elke rij, elke kolom en elk vlak (omrand door dikke lijnen) precies één ster bevat. Twee sterren mogen elkaar niet raken, ook niet diagonaal.

© Sousanna Zacharian

Quizvragen en creatieve avonturen: dit staat er op de Leuvense studentenagenda

Niet elke cantus is dezelfde. En niet elke studentenactiviteit is even voorspelbaar. De 'Kringtip' geeft je elke maand het beste en het gekste mee dat studentenverenigingen en kringen organiseren.

King David Ngambi

Medica's cultuurmarkt

Maandag 23 november, 12.00-17.00 u.

Wie dacht dat het studentenleven alleen om cursussen, cantussen en caféavonden draaide, heeft het mis. Medica geeft het met haar cultuurmarkt een heel andere draai door op ontdekkingstocht te gaan tussen verschillende culturen. Een mooie afwisseling voor wie tussen de lessen eens wat anders wil.

Sip and frame met Atlas

Donderdag 26 november, 20.00 u.

Genoeg gehad van deadlines, groepswerken en eindeloze slides die maar blijven komen? Atlas biedt met *sip and frame* een handige en creatieve afwisseling. Het belooft een gezellige avond te worden waarbij je fotokaders kan versieren, en dat met een heerlijke cocktail of mocktail in de hand. Wie weet ontdek je een verborgen kunstenaar in jezelf.

De Warmste Quiz van Politika

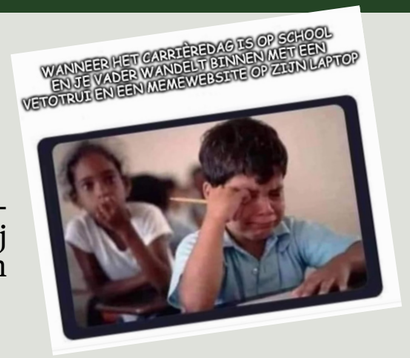
Woensdag 9 december, 20.00 u.

Wie zijn algemene kennis wat wil bijschaven kan daarvoor terecht bij De Warmste Quiz die Politika organiseert ten voordele van De Warmste Week. Een avond waar je niet alleen kan strijden voor de overwinning, maar ook kan bijdragen aan het goede doel. Zowel je hart als je hersenen worden er aan het werk gezet. Winnen is mooi, maar samen iets betekenen is vele malen beter. Verzamel dus je slimste vrienden!

KU EEND

KU Leugen is *Veto*'s satirerubriek. Humoristen, memedeskundigen en draakstekers, wees welkom! Vind jij jezelf ook zo verschrikkelijk grappig? Stuur je grapjes en memes door naar **kuleugen@veto.be**.

Uitzonderlijke eend-editie (eenditie)

Eend Van Vijvers komt op met nieuwe studentenpartij

Eendenthousiastelingen aan de KU Leuven hebben voortaan hun eigen stem in de studentenpolitiek. Volgens voorzitter Van Vijvers is de Vereendigde Broodcoalitie nu al de grootste studentenpartij van de stad. GILLES DECABOOTER

De oprichting van een nieuwe studentenpartij voor eenden aan de KU Leuven volgt op het Europees Eendencongres aan het Meer van Genève, waar werd besloten dat elke universiteit binnen de EendenUnie (EU) er zo één krijgt. Volgens voorzitter Van Vijvers gaat het nu al om de grootste partij van de stad, al bleef hij op de vlakte toen we hem om een reactie vroegen: 'Kwaak. Kwaak, kwaak, kwaak!' *Veto* kon voor de rest geen antwoorden krijgen van de voorzitter.

In het partijprogramma ligt de nadruk op de strijd tegen illegale foie gras uit het buitenland. Daarnaast wil de partij verbieden dat transeenden nog langer genderbevestigende veren dragen. Een boodschap die hard binnenkomt bij veel transeenden, van wie er nogal wat uiteindelijk in de winkel of op restaurant terechtkomen.

Gratis brood

COMKWAC, de extreemlinkse eendenbeweging, heeft inmiddels een anti-extreemrechtse betoging aangekondigd met al haar kuikens. De politie zal massaal aanwezig zijn in de Kiekenstraat om de betogers tegen jagers te beschermen.

Ondertussen groeit ook de vrees voor de vogelgriep op de campus, al wijt Van Vijvers de miserie vooral aan trekvogels die de lokale vijvers inpikken. Onder het motto 'Eigen eenden eerst' belooft de voorzitter op verkiezingsdag alvast dat elk lid een gratis pakje oud brood krijgt.

Voor meer KU Leugen: volg ons op Instagram!

Colofon

Antonie Schoofs Hoofdredacteur en v.u.
Kimberly Vrancken Adjunct-hoofdredacteur
Jokūbas Pilkis Adjunct-hoofdredacteur
Ella-Sofia Sneyers Redacteur Sociaal
Arthur Vits Redacteur Student
Nuria Florizoone Redacteur Cultuur
Miro Vermeulen Redacteur Foto
Lien Forier Redacteur Illustratie
Ella Callebert Redacteur TVeto
Amélie Braem Verantwoordelijke Lifestyle
Brecht Maes Verantwoordelijke Sport
Kato Storms Verantwoordelijke Internationaal
Guillaume Beauprez-Anseeuw Verantwoordelijke Navraag & KU Leugen
Gilles Decabooter Verantwoordelijke Lay-Out
Servaas Verhelst Verantwoordelijke Evenementen
Siebe Terrones Verantwoordelijke Instagram
Andreas Everaerts Verantwoordelijke Nieuwsbrief
Laura Van den Heuvel Verantwoordelijke Ronddeling & Abonnementen
Emma De Wolf Verantwoordelijke Puzzel
Jutta Heylen Verantwoordelijke Welzijn

Eindredactie Kimberly 'ik haat meeuwen' Vrancken, Miro 'ara' Vermeulen, Andreas 'Arendt' Everaerts, Dreas Detobel, Andreas 'raaf' Derycke, Jokūbas 'badeend' Pilkis, Nathan Verbrugghe, Gilles 'Grijze roodstaart' Decabooter, Ella-Sofia 'Humboldtpinguïn!' Sneyers, Elias Stroobants, Amélie 'roodborstje' Braem, Mabel Apers, Brecht Maes, Arthur Vits, Servaas 'beschermde vogels' Verhelst, Antonie 'meeuw' Schoofs, Guillaume 'pechvogel' Beauprez-Anseeuw, Helena 'Gebraden kip' Lanssens, Marthe Van Diest, Sara Bellens, Nuria 'zwaan' Florizoone, Simeon Duwel
Schrijvers Nico Van Brusselt, Jasper 'struisvogel' Lievens, Antonie Schoofs, Kimberly Vrancken, Amélie Braem, Jokūbas Pilkis, Nathan Verbrugghe, Ella-Sofia Sneyers, Arthur 'eksters' Schoorens, Sara Bellens, King David Ngambi, Armani Snoeys, Liang Yu Gao, Andreas Derycke, Arthur Vits, Kato Storms, Tirsa Bos, Xari Demesmaeker, Brecht Maes, Evalinde Vissers, Nuria Florizoone, Miro Vermeulen, Guillaume Beauprez-Anseeuw, Marthe Van Diest, Silke Vuga, Nimué Keuninckx
Fotografen Miro Vermeulen, Arthur Vits, Nuria Florizoone, Rutger Hermans, Lena Salaets, Ella-Sofia Sneyers, Siebe Terrones, Marthe Van Dienst, Antonie Schoofs
Illustratoren Servaas Verhelst, Helena Lanssens, Sam 'Minerva-uil' Franssen, Lien 'Kiwi' Forier
KU Leugen Simeon Duwel, Andreas Derycke, Jasper Lievens, Kilian Fastenakels, Gilles Decabooter, Guillaume Beauprez-Anseeuw
Cover Servaas Verhelst, Miro Vermeulen, Gilles Decabooter
TVeto Willem Bakelants, Loes Van Looke, Olav Ketting, Marthe Van Diest, Jasper Lievens, Gilles Wené, Guillaume Beauprez-Anseeuw, Miro Vermeulen, Brecht Maes, Nuria Florizoone, Servaas Verhelst, Ella 'kolibrie' Callebert
Vormgeving Gilles Decabooter **Strip** Tara Tayyebi Fard **Instagram** Siebe Terrones **Crypto** Emma de Wolf

Wil jij hier volgende keer ook tussenstaan? Kom dan naar onze redactievergaderingen op donderdag om 20u op 's-Meiersstraat 5, 3000 Leuven, en beantwoord de vraag ***'Door welke vogel voel jij je best vertegenwoordigd?'***

Vesalius Museum

Klopt het?

Ontdek het in Leuven

Info en tickets
vesaliusmuseum.be

Studententarief: €8

Met steun van:

Vlaanderen verbeelding werkt

leuven

VLAIO

Medegefinancierd door de Europese Unie

By:

UZ LEUVEN

KU LEUVEN

Foto: Frieke Janssens | Hart: RHUTMOS - Gino Seghers en Michiel D'havé | V.U. Klaartje Heinemans - Vesalius Museum, Minderbroedersstraat 12, 3000 Leuven